

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
 ȘCOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
 DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
 Trib. Timișoara.
 Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

KÖZÖS MAGYAR SORS

Kisebbségi életformában életcélt kereső, békédni kívánó és építeni akaró magyar ifjúság érdekeit nem most hangsúlyozásról ezeken a hasábkokon és nem is utolsó munkásfiatalok sorsa — mindannyiszívüve kell, hogy legyen. A fiatal dolétefeltételeinek elviselhetővé tétele, vnkultúrális és nem utolsó sorban nemzeti — népközösségi teendőink elsőszámú Allandóan napirenden van.

hiábavaló és igazságtalan dolog lenne lefa- hogy a munkásság az új világ kialakítá- fontos szerepet fog betölteni. A holnap ma oly mértékben lesz hí népi hagy- értékéhez, amilyen mértékben a összei gondolat áthatja a nemzet mun- át is. Minden elfogultság nélkül, az egy- meztelen valóságra támaszkodva, meg- atjuk azonban, hogy a kisebbségi mun- ság zöme csak abban egységes, hogy hely- revidelését várja és szociális létalap- erősítését, kenyérkereseti lehetőségeink át követeli. Mert világnézeti szempontból is megoszlik, szétforgácsolódik, sőt a kékrdés rendezésének társadalmi mód- tekintetében is homlokegyenest ellenkező lélek és tervek vannak forgalomban.

gyelemreméltó körülmény többek között kista beállítottságú tömegek egyre ére- tanácsolalanság. A közelünkben lejátszó- semények oly tanulságokkal szolgáltak, tet a legrajongóbb Moszkva-hívó sem tud gy egyszerűen zsebrevárni. A pánszál- alizmus éppen olyan reális valóság im- mint a munkásság legelvakultabb ellensé- tekintett materializmus és kapitalizmus.

sz nép lelkéből kitörő nemzeti érzés és a politika meglepő alakulása újabb tájé- sra kényszeríti a marxista elvek hívóit is. dult a bizalom, amelyet a Szovjetunió szo- itikai és munkásjóléti intézményei kiviv- agunknak a munkásság körében. Hogy ez a talanság még csak a lelkek mélyén töp- sra kifelé nem akarják bevallani, sokat nem tat a tényeken. Folyik az átalakulás a lel- n. Máris tapasztalható a nemzeti érzés erő- egész rétegekben. Nemzeti jelszavak röpk- és a népközösségi munkában részt kér- nak a munkásság. Ezzel elismeri, hogy nem gkomintern jövője, hanem saját népének gulására izgatja, fajához hűségese akar lenni pünket erősítő munkájával vállalja a reá- szerepet.

hosszú volt az út idáig. Csak ne lett légyer- hiábavaló. Mert az új tájékozódás szellemi egeződést is kíván. A szociális kérdés ma- zociálisnak, de a világnézeti annál lényege- kritika tárgyává lesz. A népi közösség épí- ten ugyanis hamisan hangzanak azok a jel- nek, melyek szociális vonatkozásban, nevezé- s, a munkaadó és munkás, termelő és dol- viszonyában helytel-közrel indokoltak és ak. Mert a népi közösség eddigi építésében rősítésében, adottságainkhoz mérten, ösz- rasonlíthatatlanul több erőfeszítés történt. A szociális igazságosság intézményes meg- sítása körül. Egyházaink, intézményeink. gysületeink, iskoláink egyebet sem tettek. ny nyihitették a társadalmi betegségek okoz- talmat, gyóvítottak, segítettek. Ez a tár- sági gyorssegély bizony nem egy téltre, nem érvre, hanem évtizedekre terjed s hogy a ten- adó még így is sok, az azt jelenti, hogy a fel- adó, aránytalanul nagyobb a rendelkezésre álló szököknél. Nem szorulunk kioktatásra arra- vutkozól, hogy a munkaalkalom többet je- a könyvirodalmánál és az álláshoz juttatás- a gértékesebb segítség. Minden levoasztásnál tőbet ér a szociális elrendezés. De épen a ki- séségi közéletnek erreyonatkozó lehetőségei-

ben nyilatkozott meg a feladat szörnyű arány- talansága a rendelkezésünkre álló szerény és körülírt lehetőségekkel szemben. Ez a feladat ugyanilyen nagy marad, ha János helyett Jó- zsef, Péter helyett Pál veszi kezébe a mentő- expedíció vezetését. A segítés lényege tehát nem a személyek megválogatásában van, — bár ez is fontos! — hanem lehetőségeink kiszélesítésében, erők összefogásában és mindenekfelett a lelki egységben.

A legmélyebb és legnagyobb magyarok val- lomástételéből tudjuk, hogy emberfeletti felada- tuk teljesítésében nem szüntek meg sohasem hi- báikat vizsgálása, és a nemzeti önismeretben meg- tisztulva, rendíthetetlen küldetés hittel végezték missziójukat. Ez a mi utunk is. Nem csupán a hibák vizsgálása, hanem az ebből eredő önisme- ret és tisztulás, mely kisebbségi hivatástudatot sugároz szóban, írásban, munkában, önzetlen- ségben. Nem az a legfontosabb kérdés most sem, hogy mi történt eddig munkásifjúságunkért, ha- nem az: mi fog történni?! A közelmúltat idéz- ve, munkástemvérem, talán azt adja a keserűség ajkadra, hogy: semmi.

Ne vitatkozzunk! Nem leszünk boldogabbak attól. Inkább nézzünk körül egy kicsit. Alljunk meg egy pillanatra a szakszervezeteknél. Te tu- dód a legjobban, mit tettek, mit tehettek. Hogy anyagiakban szűkölködtek és erőtartákok hi- ján keveset produkáltak, annak oka nem az, hogy szakszervezetek voltak, hanem az, hogy lehetőségeik sok kívánni valót hagytak még és főként, hogy nem állott mögöttük egységes tö- meg. Hogy tevékenységük főjellemvonása ezek- után a világnézeti meggyőzés, a munkástömegek öntudatosítása volt, ez is magától értetődő. Ala- pot kellett teremteni a szellemi fronton is. Ez aránylag hosszadalmasabb, de olesőbb és köny- nyebb dolog. Nem kerül annyi pénzbe, és bizony idő is jutott rá elé. Jutott elég! Amikor azon- ban több a beszéd, mint a tett, (okát itt nem ke- ressiük), elkerülhetetlen a kiábrándulás. Ezért kallódtak el százával a munkásfiatalok. Ne üt- közz meg a szó! Tényleg elkallódtak, mert se- hova sem tartoztak. A sehová sem tartozó em- ber mindig fájdalmas jelenség.

Az sem kerülte el figyelmedet, munkástem- vérem, hogy a komolyabb elemek egyre nyíltab-

ban állást foglaltak a keresztény szociális elvek mellett. Nem idézem neked most az amerikai ke- resztényszocialista munkáskongresszus százezres tömegeit, sem a francia vagy belga J. O. C. (Jeu- nesse ouvrière chrétienne) ifjúnunkás szerve- zeteinek világraszóló példaadásait. Hallottál te is az olasz Dopolavoro mozgalomról, amely még a munkás szórakozásáról is gondoskodik; a ma- gyarországi „Dolgozó Fiatalok” szintén ezen az úton haladnak. Jelentéktelennek látszó, de annál sajtóságosabb tünetekre utalok. A Vasárhelyi Találkozóan a fiatal erdélyi magyar munkás is hitet vallott a keresztény népi gondolat mellett. A keresztény ifjúnunkás-egyesületek komoly kultúrtevékenységet fejtenek ki. Míg te talán gnyulódva, csipkelődve kérdezed barátodtól munkahelyeden: hol jártál tegnap? Tömjénza- got érkezt rajta! ... addig ó arra gondol, hogy aki kövel dob, viszonzod kenyerrel. Titokban a Rerum Novarum enciklika szociális tételeit ol- vasgatja, meg Proházskát, vagy Mauriacot. Nem pofozkodik össze veled, főnököddel szemben megvéd, de nem is mondja azt, hogy tiszteln a meggyőződésedet. Ó csak a meggyőződéséhez következetesen, jellemesen ragaszkodó e m b e r t tiszteln.

Régi rigmus, valamikor még a verebek is csiripelték (nem csoda, ha sokan eltanulták), hogy a keresztény gondolat erőtlen a szociális kérdéssel szemben. Ha jobban körül nézel, lát- hatod, hogy a verebek már elhallgattak és csak a szajkók feleselnek így. A szajkónak köztudo- másulag nincsen egyéni itelőképesége. Másra hallgat, mást utánoz. A szajkó még akkor is így fog harsogni, amikor te már régen bent leszel a Népközösség építő táborában. Mert bent kell lenned.

Egyházi és népi közösségek összeforratt a közös sorsban. Nem lehetsz hűségese tagja az egyiknek anélkül, hogy ne becsüld a másikat. Kérdezd csak meg, így csendesen és szerényen, azokat, akik a szavakkal dobálóznak és most is külön utakon akarnak járni: mit tettek érted? És mit tesznek érted? Mondd meg nekik, hogy a fejed tele van már a szölamokkal és ígéretek- kel. Látni akarod, miben teljesedik ki az ő el- gondolásuk és munkájuk. A negatívumok mel- lett van-e pozitívum?

Mert tudod, kritizálni és rombolni könnyű. De építeni nehéz. Nagyon nehéz! Építeni áldo- zat és vértanúság.

Kulesár Kálmán.

Amerika beszünteti a Japánba való kivitelt

Nem kezd az USA lépést a viszony megjavítására

Newyorkból jelentik: Pittman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelen- tette, hogy a legközelebbi kongresszusi ülésze- ren törvényjavaslatot terjeszt elő, amely Roose- velt elnököt felhatalmazza a Japánba irányuló kereskedelmi árukivitel megtiltására.

Rómából jelentik: A Stefani úgynökség new- yorki jelentése szerint Pittman szenátor, az ameri- kai törvényhozás külügyi bizottságának elnöke ki- jelentést tett arról, hogy az Egyesült Államok és Japán között még mindig igen éles a viszony és Amerikának nem érdeke, hogy a viszony megjaví- tása érdekében kezdeményező lépéseket tegyen. Ez- zel szemben Borah szenátornak és több társának az a kívánsága, hogy összekötöttét keressenek Ja- pánnal.

JAPAN VALASZ AMERIKÁNAK.

Tokióból jelentik: Josida japán tengerészeti mi- niszter kijelentette az újságírók előtt, hogy a japán

tengerészet legfontosabb feladata az, hogy az or- szág nemzeti érdekeit a Csendes Óceán nyugati ré- szében feltétlenül megvédje. Jóllehet Japán kitart a semlegesség mellett és nem avatkozik be a hábo- rúba, az európai eseményeket mégis nagy érdeklő- déssel kíséri.

Tokiói körökben azt tartják, hogy Josida mi- niszter kijelentései válasznak tekinthetők az Egye- sült Államokban legutóbb elhangzott állásfoglalá- sokra.

TOVÁBBI ELŐRETÖRÉS DÉLKINABAN.

Csungkingből jelentik: (Rador.) A japán csapatok november 24-én erős tüzérési és légi bombázás mellett átkeltek a Yu folyón, amely Nanning városát választja el a külvárostól. A ki- nai csapatok erős ellenállást tanúsítottak. A ja- pánok több óras szuron- harcot vívtak az ellen- séggel. A hosszantartó harc során mindkét rész- ről súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Szovjet a finn erődök átadását követeli

Rosz nyomás a tárgyalások újrafelvételére végett

Helsinkiből jelentik: (Dunaposta.) Egész Finnországban óriási izgalmat keltett az oroszoknak az érdeklődése, hogy a finn hadsereg a kilométer mélységben üritse ki a Karélia földnyelvet.

Napok kiemelik, hogy ez a követelés egyértelműen az erődítményvonalnak az elhagyására szól a földnyelvet elzárja és amely Viborgtól délre fekszik. Mindamellett megállapítják, hogy a finn kormány jegyzéke nem ultimátum jellegű, hanem a tárgyalásokra szóló ajánlat, amely a további tárgyalásokra szól. A finn kormány körökben az a vélemény, hogy a szovjetkormány jegyzékével nyomást gyakorolni a finnekre a jelenleg szünetelő tárgyalások újabb felvétele végett.

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A finn-orosz határincidensről a következőket jelentik: Szovjet részről nem válaszoltak a finn kihívásra. A szovjet hadsereg vezérkarának megbízásából Kikinirov őrnagyot küldték ki, hogy megkezdje a vizsgálatot. A moszkvai finn követ kijelentette, hogy a Molotov által átnyújtott tiltakozó jegyzékre nyomban válaszol, mielőtt megkapja Helsinkiből az utasításokat.

Helsinkiből jelentik: (Dunaposta.) A finn külügyminisztérium határozottan megállapítja, hogy finn részről egyetlen lövést sem adtak le, ellenben nyilvánvalónak látszik, hogy a tulsó oldalon gyakorlatot tartottak gránátvetőkkel.

Az orosz jegyzék a finn minisztertanács előtt

Moszkvából jelentik: (Rador.) A szovjet-üldözőállomások hétfőn délelőtt az alábbiakat közölték: A finn kormány azonnal nyújtson a következőket, amelyeket a szovjet jegyzék tartalmaz és haladéktalanul meg kell vonnia csapatait a szovjet-erősítések felől.

Helsinkiből jelentik: A finn tájékoztató iroda közölte, hogy a finn kormány hétfőn délelőtt minisztertanácsot tartott, amelyen megvitatották a szovjet jegyzékét. A finn kormány válaszában haladéktalanul eljuttatja Moszkvába.

FAGYOTT TAVAKON KERESZTÜL KÉSZÜL TÁMADNI A SZOVJET.

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Havas irodájának, hogy Szovjetország szág Finnországgal szemben a jegyzékében tulajdonképpen az István-erő mentén elhúzó finn erődvezet ki követeli. Ennek

megvalósítása kiürítése megfosztaná a finn hadsereget attól a lehetőségtől, hogy egy orosz támadás esetén komoly védekezést fejthessen ki.

Az orosz követelést még a tárgyalások újrafelvételéig kell ellene kiüríteni, amely után az orosz hadsereg kénytelen lenne a Szovjet követeléseket teljes egészében teljesíteni.

Az orosz nép körében azt hiszik, hogy a megkezdett tárgyalásokat rövidesen meg kell kezdeni. Az orosz nép körében az a hír terjedt el, hogy az orosz hadsereg a hideg állandósulása

Előkészítik az orosz közvéleményt a nagy elhatározásra

Helsinkiből jelentik: Az United Press tudósítójának illetékes helyen kijelentették, hogy a finn kormány szövegében, hogy csupán Finnország vonzza csapatait a határról, hanem a Szovjet-ország megfelelő intézkedéseket kell végrehajtani.

Az orosz közvéleményt nem finn, hanem orosz részről tették.

Az orosz közvéleményt finn körökben úgy nyilatkoztak, hogy hasonló incidensek elkerülése érdekében a finn hadseregnek a szovjet csapatokat vonniuk vizsgálni.

Moszkvai jelentés szerint vasárnap az egész szovjetbirodalomban tömegtüntetéseket rendeztek a városokban, amelyek

szovjetbirodalomban tüntetéseket rendeztek a városokban, amelyek

szovjetbirodalomban tüntetéseket rendeztek a városokban, amelyek

Ezeknek a tömeggyűléseknek azért van nagy jelentőségük, mert a szovjetkormány minden fontosabb elhatározását ilyen tömeggyűlések előzik meg és mert

ezeknek az a céljuk, hogy a közvéleményt megfelelőképpen előkészítsék.

Vilmos excsászár Norvégiába költözik?

Bernből jelentik: (Rador.) A Bund című svájci lap azt közli, hogy a holland hatóságok közölték Vilmos excsászárral, hogy doornin lakhelye ártérület körzetében van és ezért azt tanácsolták neki, hogy költözzön Hágába. A lap szerint a volt császár úgy határozott, hogy Norvégiába költözik.

Párisból jelentik: (Radipress.) A Havas ügynökség tudósítója jelenti Oslóból, hogy a norvég külügyminiszter kijelentette, hogy semmit sem tud Vilmos volt császár Norvégiában való letelepedésének tervéről.

Wiedemann kapitány az amerikai Bund ellen

Newyorkból jelentik: (Rador.) Fritz Wiedemann kapitány, sanfranciscói német főkonzul és Hitler kancellár volt szárnysegédje az Assosiated Press tudósítójának adott interjújában felhívta az amerikai németeket, hogy legyenek az Egyesült Államok jó állampolgárai és tartsák távol magukat a német-amerikai Bund-szövetségtől,

mert ennek céljai csak olyan országokban valóvalósíthatók meg, ahol a vezér elve létezik, de nem felel meg a demokratikus állam elveinek. Az interjú során még a következőket mondotta:

— Megmondottam Washingtonban, hogy a Bund-szervezet nekünk csak kellemetlenségeket okoz és ha tovább folytatja tevékenységét, még kellemetlenebbé válik számunkra, miután tagjai legnagyobb részt amerikai állampolgárok. En, mint a német birodalom konzula, nem parancsolhatok amerikai állampolgároknak politikai magatartásuk tekintetében.

Téli szabadságok az olasz hadseregben

Rómából jelentik: (Dunaposta.) Az 1934-es korosztályt, amely 37 hónap óta áll fegyverben, december 1-én rendkívüli téli szabadságra bocsátják. Ugyanakkor rendkívüli téli szabadságot kapnak a még régebbi korosztályokhoz tartozó tisztek és katonák, akik annak idején a világháborúban vagy az abesszín, illetve spanyol háborúban teljesítették katonai szolgálatot.

Letartóztatták a Reuter szófiai tudósítóját

Berlinből jelentik: A Német Távirati Irodának jelentik Szófiából, hogy az ottani rendőrség letartóztatta Popeljev ügyvédet, a londoni Reuter iroda szófiai tudósítóját.

A francia-olasz határvidék már nem hadikörzet

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Vasárnap kormányrendelet jelent meg, a hadikörzetek besorolásának módosításáról. A rendelet értelmében az Olaszországgal határos megyéket, Dél-franciaország partvidékét és Korzika szigetét kivonják a rendelkezés alól. A vezérkarhoz közelálló Epoque című lap hangsúlyozza, hogy Franciaország és Anglia minden körülmények között tiszteletben kívánja tartani az olasz érdekeket.

A legnagyobb szenzáció lesz a **CAPITOL**-moziban az **ARATÁS** című nagy film előadása a SCHUBERT-film órája a legnagyobb élmény Bolváry rendezésében

Részletes felvilágosítást ad a miniszteri utasítás az új árdrágítási törvény alkalmazására

A haszon kiszámítása és a jelentések beadása. A nagykereskedői engedély megszerzése

Az árellenőrzési törvény rendelkezése szerint addig is, amíg a teljes végrehajtási rendelet elkészül, a nemzetgazdasági minisztérium utasításai lesznek irányadók a végrehajtásnál. A hivatalos lap szombati száma közli ezeket az utasításokat.

A KISKERESKEDŐKRE VONATKOZÓ RENDELET.

Az árak árait feltűnő helyen kell kifüggeszteni, egyben megjelölni az egységet is, amelyre vonatkozik, tehát... lei (liter, kg., doboz, darab stb.)

A polgármesteri hivatalhoz havonta kétszer beadandó helyzetjelentést 1-5 és 15-20 között kell havonta elismervény ellenében benyújtani a közszükségleti cikké minősített árukról, ezekben a jegyzékekben meg kell jelölni az előző félhavi beszerzések számlái alapján a beszerzési árat, továbbá az eladási árakat és a megjegyzés rovataiban az árak változásait is a félhónap előtt. Ha nem történt egyetlen árunál sem árváltozás a jelentés félhavi ideje alatt, akkor

elégendő egy bélyegtelen írás beadása, amely röviden és világosan közli a tényeket.

Ilyen esetben az előző jelentés árait tekintik tovább érvényesnek.

A beadott jelentést és annak átvételi elismervényét a kiskereskedő köteles felmutatni az ellenőrző közlegnek. A polgármesteri hivatalok a jelentéseket a megyei árellenőrző hivatalhoz terjesztik fel, ezek pedig a nemzetgazdasági minisztériumnak tesznek összefoglaló jelentést.

A vételekről számlákat kell megőrizni a kiskereskedőknek.

Az eladási árat a közszükségleti cikkeknel úgy kell megállapítani, hogy a számlázott vételárhoz hozzá kell adni a bélyegeket és a szállítási költséget, ennek

az összegnek öt százalékát kell hozzáadni mint rezsköltséget és az így mutatkozó összeg után legfeljebb 12 százalék haszon számítható.

Az így kikérített összeg az eladási ár. Természetesen maximált árak esetében csak ez a megszabott ár követelhető, tekintet nélkül bármilyen kiszámításra.

A vevő kívánására tartozik a kiskereskedő bélyegmentes jegyzéket adni az eladott áru és az ár megjelölésével.

A NAGYKERESKEDŐKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK.

Csak a nemzetgazdasági minisztérium engedélyével lehet közszükségleti cikkek nagybani árusításával foglalkozni. Aki eddig is foglalkoztak nagybani eladással, tehát nem a közvetlen fogyasztó részére, annak saját szükségleteire való eladással, azok joguk megerősítését kapják a Ministerul Economiei Nationale, Oficiul Central al Speculei Ilicite című beadandó kérvény alapján, amelyből világosan kitűnik, hogy a spekulatív törvény megjelenésekor ilyen nagybani kereskedéssel foglalkozott már.

Az utasítás nem jelöl meg bizonyítékokat, ajánlatos azonban a kereskedelmi kamarától bizonyítványt beszerezni. Azok, akik a régebbi közszükségleti cikkek jegyzéke alapján már kérték nagykereskedői joguk elismerését, amennyiben a november 23-án megjelent újabb közszükségleti jegyzék szerint újabb árukra is engedélyezés alá esnek, ezeknek vonatkozólag pótlólag kérjük joguk elismerését.

Az újabb közszükségletív nyilvántartott árukról a nagykereskedők ennek a végzésnek közléte után

számított három nap alatt,

bezárólag tartoznak a nemzetgazdasági minisztériumnak közvetlenül, vagy ajánlott levélben postán elküldeni álladékjelentésüket a raktáron levő árukról, valamint az esetleg átvétel, illetve szállítás alatt levő árukról is. A továbbiakban havonta két helyzetjelentést tartoznak adni 1-én és 15-én. Minthogy a szeptember 17-iki előbbi spekulatív törvény szerint havonta háromszor kellett ezt a jelentést beadni, az utolsó jelentést tehát a november 11-20 időszakra szűlt, ennél fogva

a legközelebbi jelentésnek a tárgya november 21-30 közötti időszak,

illetve a december 1-1. állapot és ennek a 10 napnak a vételi és eladási középárai lesznek, amennyiben a szeptember 17-iki törvény szerint közszükségletinek kimondott árukról van szó. A mostani új tör-

vény által közszükségletinek nyilvánított áruk álladékaról és áraikról szóló jelentést csak az újabban közszükségletív vált árukra nézve tartoztak a nagykereskedők a végzés közléte után számított három nap alatt bejelenteni.

A további félhavi helyzetjelentéseket minden félhónap első öt napjában, tehát 5-ig, illetve 20-ig kell ajánlott levélben elküldeni a nemzetgazdasági minisztérium fentebb már jelzett központi hivatalához. Amennyiben sem készlet, sem árváltozás nincsen a lejárt félhónap alatt, akkor rövid és világos bejelentést kell csak küldeni erről ajánlott levélben. Az összes helyzetjelentéseket külön iratcsomóban kell együtt tartani és az ellenőrző közlegnek kívánására felmutatni a postai feladó vévényekkel egyetemben.

A nagybani eladásoknál szabályos és bélyegzett számlákat kötelesek kiadni. Kicsinybani eladásai eseteiben teljesen a kiskereskedőkkel azonos szabályok alá esnek ezekre vonatkozólag.

A nagybani eladások árát úgy kell megállapítani, hogy a számlázott beszerzési árhoz hozzászámítják a legfeljebb 10 százalék hasznot és ehhez adja a szállítási, biztosítási, üzlet- és raktárbér, alkalmazotti fizetések és az adók alapján számítandó költségeinek aránylagos részét.

A KÖZSZÜKSÉGLETI IPARVÁLLALATOKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK.

Az új törvény ellenőrzés alá vonta azokat az iparvállalatokat is, amelyek közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukat gyártanak. Ezek a vállalatok az árujuk közszükségletív nyilvántartás elrendelő miniszteri végzés megjelenésétől számított

öt nap alatt tartoznak a nemzetgazdasági minisztérium fenti központi hivatalához helyzetjelentést beadni arról,

mekkora a termelőképességük, milyen készletük van ezekből az árukból és feldolgozásra váró any-

Előzze meg a fertőzést védekezzen a nátha, hűlés, nátház és hörghurut ellen, kérjen mindig

VALDA PASZTILLÁT

eredeti dobozban

gukból, mennyi volt a gyártásuk ezekből 1938 években és idén a január-október időszakban milyen árakon adták el ezen idők alatt az

Ezek a vállalatok is kötelesek az 1-én készítenő félhavi jelentéseket a nemzetgazdasági minisztériumnak ajánlva elküldeni legkésőbb 20-ig.

Tilos ezeknek a vállalatoknak a miniszteri engedély nélkül leszállítani a közszükséglet termelését és ismételt vétség esetén gyárkuk berendezésüket rekvirálni lehet.

Ezeknél a gyártmányoknál legfeljebb 10 százalékot elérő haszon számítható a költséghez le egészen a kicsinybani keresletig akár hány kézen menne is keresztül addig

Eszerint tehát a gyáros és a nagykereskedő haszon együtt lehet csak 10 százalék

Kivételt képeznek azonban a november 1-től létrejött eladások ezeknél a gyáraknál, am a nagybani kereskedő 5 százalék hasznot és ehhez még a nagykereskedőkről szóló részletezett költségeket.

Ez a kedvezmény azonban csak 1939. december 31-ig érvényes.

Ezek után az utasítás a vétség eseteivel járásai bírói szabállyal foglalkozik, tovább kormányzósági és megyei hivatalokkal. Min lapunkban már behatóan ismertettük ugy ezekre vonatkozólag az utasítás lényegese nem mond.

A katonai törvényszék a polgári bírósághoz utalt át egy bűnügy

Ez év március hónapjában Perjámos községben bizottság működött, amely lovakat rekvirált. A rekvirálással kapcsolatban állítólag szabálytalanságok történtek és ezért az ügyesség vizsgálatot indított, majd ennek befejezése után vádat emelt vesztegetés címén Mihailovici Stefan, a perjámosi elemi iskola igazgatója, Szablics Zaka nagyszentpéteri gazdálkodó, Huck Miklós és még számos gazdálkodó ellen. A temesvári katonai törvényszékhez tették át az iratokat, de a legfelső katonai bíróság a craiovai katonai törvényszék birta meg az ügy letárgyalásával. A katonai törvényszék Mihalescu Stefanra, Szablics Zakara és Huck Miklósrá vonatkozó vádat módosította és tiltott közbenjárás miatt Mihalescut három évi, Szablics Zakat két évi és Huck Miklóst hat hónapi fogházra ítélte. A többi vádlottat felmentette a katonai törvényszék. Az elítéltek erre semmisségi panaszt jelentettek be. A legfelső katonai semmissőségi újabb tárgyalás megtartására utasította a craiovai katonai törvényszék, amely november 24-én újból foglalkozott az ügygel. A tárgyaláson a katonai ügyesség azt kérte, hogy tegyék át az ügyet a temesvári polgári bírósághoz, mivel a vesztegetési vádat módosították és tiltott közbenjárás miatt mondták ki az elítélteket bűnösnek, már pedig az afelett való ítékezés a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Lintia Livius dr., aki Szablics Zaka védelmét látta el, ezzel szemben úgy találta, hogy az ügy a katonai bíróság hatáskörébe tartozik, amennyiben a legfelső katonai bíróság az ítéletet teljes egészében megsemmisítette és új ítélet hozatalára utasította a craiovai katonai törvényszék. A vád alapján tehát az eredeti vádirat szerepel, amely megvesztegetésről szól. A katonai törvényszék helyadott a katonai ügyesség kérelmének és elrendelte az ügynek a temesvári polgári bírósághoz való áthelyezését. Lintia Livius dr. semmisségi panasszal fordult a legfelső katonai bírósághoz. Ügyvédi körökben érdeklődnek a további fejleményeit.

sághoz való áthelyezését. Lintia Livius dr. semmisségi panasszal fordult a legfelső katonai bírósághoz. Ügyvédi körökben érdeklődnek a további fejleményeit.

CORSO - MOZI

Már csak néhány napig

Egy nő, akinek a férjét megölték

Főszerepekben:
Frederic March és Carole Lombard

Aktuális Metro-híradó.
D. u. 3-kor 17 leies helyárrakkal

Chamberlain nagy rádióbeszéde Anglia háborus céljairól

Angol miniszterelnök bizik a győzelemben, amely után Európa új átrendezése következik. Chamberlain szerint Németország nem mond le Anglia megrohanásáról

Londonból jelentik: Vasárnap este fél 10 órakor a Chamberlain miniszterelnök nagy közönséget várt beszédét, amelyet nemcsak a rádió közvetített, hanem a hatalmas birodalom minden leadója továbbított, sőt a francia rádió is közvetítette. A miniszterelnök hosszúra nyújtva beszélt a háborúról, Anglia céljait határozottan és határozott hangot használva.

„Az utolsó szeptember harmadikán szóltam a parlamentnek önköz — kezdte, — amikor bejelentettem, hogy a háborús állapot Németországgal megkezdődött. Most is megállapítom, hogy ezt a háborút nem akartuk és én az engedékenység tervét elmentem a legszélsőbb határáig. De hit-

ler minden áron háborút akart és így nem maradt más hátra, mint a fegyverhez nyulni és véget vetni annak a hadjáratnak, amely a rab-szolgalancot csörgette a szabad népek felé.

Tizenkét hét telt el a háboru megkezdése óta, minél jobban telik az idő, annál erősebbé válik bennem az a tudat, hogy ezt a háborút mi feltétlenül győztesen fejezzük be. Egy dolog azonban bizonyos, hogy sohasem tagadjuk veszteségeinket. Annak idején azonnal jelentettük a Courageous és a Royal Ark hajók elsüllyedését, közöltük a Ravalpindy elvesztését. A németek hamis híreket közölnek és elsüllyesztettek jeleznek hajókat, amelyek sértetlenek és szolgálatban állanak. Mi csak olyan esetekben hallgattuk el veszteségeinket, amikor ennek bejelentéséből az ellenség hasznot húzott volna.

Németország többet veszíthet, mint nyerhet

Az utóbbi napok legutóbb érkezett hírek arra mutatnak, hogy a német hadvezetőség haborzó magatartást tanúsít az offenzíva és az Anglia ellen tervbe vett megrohanás kérdésében. Ez a kettős offenzíva azért maradt el, mert német részről a győzelem és belátás szökölt meg. Ha a helyzet így alakul, a győzelem lehetősége ilyen támaszponttal sokkal nagyobb lesz, mint a veszély. De Berlinben más következtetésekhez jutottak, hogy ezzel

az offenzívával Németország többet veszíthet, mint nyerhet.

Az utóbbi napok óta annak, hogy Németország új korszak után nézett. A németek az aknaháború tapasztalataiból azt hiszik, hogy saját katonájuk csupán jelentéktelen kárt okoznak. Nem tudják azonban, hogy ezzel a nemzetközi kötelezettségekkel szembe ütköznek, hogy az ártatlanok ezreit megölik, hogy semleges államok polgárait elpusztítják, hogy embereket megcsónkítanak, hajókat elpusztítanak a levegőbe. Bevallott céljuk az, hogy a világ minden részére elterjedjen az angol népet kiéheztessék, hogy a németek azonban már most azt, hogy dejes legyenek a megfeszítették és rövidesen ártalmatlanítják ezt a veszélyt. Ahogyan a tengeralatt-vezeték elszakadt, úgy sikerül majd az erőt is elnémítani.

ÜZENET A VITÉZ KATONÁKNAK.

Szövegére sokan vannak, akik angol hajókra üzennek és ott hallgatják szavaimat — folyóirat miniszterelnök. Ezeknek tudniuk kell, hogy a németek a háború kezdetén a legrosszabb állapotban voltak. Mi tudjuk, hogy Anglia bátor és vakmerő tengerészei önmagukat a legbátrabb katonáknak tartják. Kezükben van a hadvezetés sorsa. Vannak, akik a harctér futóárnyékát hallgatják beszédemet. Ezeknek azt üzenem, hogy ne idejűk még nem érkezett el, de biztos tudjuk, hogy az ő számukra is bekövetkezik az idő, a tanujelét kell adják hősiességüknek. Búszke megelégedettség hatja át a szívemet, amikor a repülő tevékenységére gondolok.

A háború és vakmerőség jellemzi a levegő harcait.

Ma csak angol pilóták harcolnak a németek ellen, a németek megvárják az angol világbirodalom minden részéből a repülőket. Az ilyen típusú harcoktól áthatott hadsereg győzelme nem kétsé-

szerű. A miniszterelnök ezután szavait a városi és vidéki lakossághoz intézte, amelynek nehéz sorsát megkérdezte. Megemlítette, hogy apák és fivérek elvesztették a harctéren gyermekeiket.

— Nehéz azokat vigasztalni, akiknek a legközelebb hozzátartozói a háza oltárán áldoztak életüket. Csúpan azt mondhatom: nem ismerem dolgot, amely méltóbb annál, mint aminőért életüket feláldozták.

AZ IDŐ A MI JAVUNKRA DOLGOZIK...

Ma azokról a szülőkről beszélt, akiknek gyermekeik másutt vannak és azokról, akiknek idegen gyermekeket kellett elvállalniok. Ezután a magas

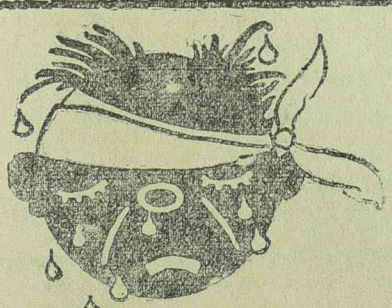
adókról és a sok különböző korlátozásokról emlékezett meg.

— Sokan az elsőtétítés miatt bosszankodnak — folytatta a miniszterelnök — és azt mondják, mi szükség van erre az intézkedésre, amikor egyetlen légi támadás sem zajlott le az angol városok ellen. Légi támadás tényleg még nem történt, de ha bekövetkezett volna és nem léptettek volna életbe megfelelő intézkedéseket, akkor joggal támadhatták volna a kormányt. Az a tény, hogy a németek nem intéznek támadásokat Anglia ellen, nem jelenti azt, hogy nem is fognak. Én meg vagyok győződve arról, hogy

Németországban nem mondták le Anglia légi megrohanásának tervéről.

De ez nem fogja az angol és francia fegyverek végső győzelmét feltartóztatni.

— Sokszor azt kérdezik tőlem, miért nem támadunk nagyobb erővel az ellenségre. A haditudomány azt vallja, hogy várni kell, megfelelő időben és helyzetben, az erők összesítésével kell megsemmisítő csapást mérni az ellenségre. Ezt tesszük mi is. Tudjuk, hogy

GRIPA

és az összes velejáró kelmertlenségek: mell-, hát- és fejfájások, ideges zavarok és a láz, oly szerrel gyógyítandók, amely mindezekre hat: csökkenti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtítja az idegeket. E teljes hatásképesség csak egyetlenegy gyógyszerben van meg és ez a

NEURALGINE JURIST

Cadum kenőcs kiütés ellen

Amikor évek óta viszketésgömbben szenvednek, viszszanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak. Ha kiütésben, vagy valamilyen bőrbajban szenved, vásároljon egy doboz Cadum kenőcsöt. Azonnal megszünteti a viszketésgömböt és meggyógyítja a bőr minden gyulladást és irritációt. Használata igen hatásos kiütés, pattanás, viszketés, rüh, csalánkiütés, sebek, bőrhámítás, bőrkeményedés, aranyér ellen.

az idő a mi javunkra dolgozik.

Németország belső ereje lassan-lassan sorvad. Mi korlátlan nyersanyagforrásokkal rendelkezünk, tehát olyan helyzetben vagyunk, amely számunkra megéri a végleges győzelmet.

Anglia háborus célja új Európát teremteni

— Sokszor vetették fel előttem azt a kérdést: miért harcolunk? Mi a küzdelmünk végső célja? Többször válaszoltam. Ezt tették kormányom többi tagjai is, de még mindig vannak olyanok, akik nem látnak tisztán. Meg kell állapítanom, hogy kettős cél áll előttünk: a háború és a béke célja.

A háborus célt három szóban kifejezhetem: az ellenséget legyőzni.

Megsemmisítő vereséget kell az ellenségre mérni. Meg kell szüntetni azt a szellemet, amely a gyenge népek brutális leigázásával, önálló népek szabadságát veszélyezteti. Ha a német nép öntudatra jut és ezt az ügyet vérontás nélkül tudjuk elintézni, annál jobb. Ha nem, akkor beváltjuk háborus céljainkat és

addig harcolunk, amíg a horogkeresztes uralmat le nem győzzük.

— Hogy mi a béke célja? Erről tulajdonképpen csak akkor nyilatkozhatom, ha bekövetkezik olyan helyzet, amely időseiről teszi a béke ismertetését. Ha ma mégis nagy körvonalakban erről a célról beszélek, azt tesszem, hogy tájékoztassam Európát bevetéseink felől.

Új Európát akarunk megteremteni. Ez azonban nem jelenti, hogy a győztesek kihasználják győzelmüket, nem rendeznek át minden országhatárt és nem rajzolják újá Európát térképét a győztesek szellemében.

Ez csupán új szellemet jelent, melynek kedvező légkörben barátságos békés és megértő módon az elmentétek kiküszöbölésére adna alkalmat. Minden tárgyalás a kölcsönösségen alapulna.

A háboru után általános leszerelés

— Az első lépés a támadás szellemének gyökere kiirtása volna. Ha esetleg határkiigazításra feltétlenül szükség lenne, akkor ezt a tárgyaló asztalnál, kölcsönös tárgyalások útján állapítanák meg. Szabályozni kell a kereskedelem szabadságát, a kereskedelmi áruforgalmat mentesíteni kell minden korlátozás alól.

— Minden népnek jogot kell adni, hogy szabadsága teljes mértékben érvényesüljön és minden államban a polgárok akarata által kijelölt kormány vezesse az ügyeket.

— A bizalom visszatérése után

az államoknak el kell határozniuk az egyetemleges és kölcsönös katonai leszerelést.

Minden állam csak annyi katonát tarthat fegyverben, amennyi a belső rend fenntartására és az ország közvetlen védelmére szükséges. A népek közötti surlódások elrendezésére és a konfliktusok lehetőségének kiküszöbölésére nemzetközi szervezetet kell létesíteni.

— Ma még nem tudom ezt a szervezetet közelebbről megjelölni, csak annyit állapíthatok meg, hogy ilyen organizációt feltétlenül létre kell hozni. Remélem, hogy ennek a szervezetnek a német nép is tagja lesz.

Chamberlain így fejezte be beszédét:

— Ebben a pillanatban a győzelem a cél és mindent ennek rendelünk alá. Egy újabb és jobb Európáért harcolunk.

Tudjuk, hogy a jóért harcolunk a rossz ellen. Előre! Isten a mi fegyvereinket áldotta meg és ezért győzni fogunk.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünneppontokat követő napok kivételével.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

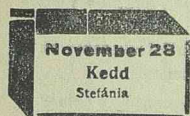
Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, házaikalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Művelődési, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre d.

1855. november 28-án született Gozsdu Elek író, volt temesvári főügyész. A budapesti egyetemen jogi és ügyvédi oklevelet szerzett. 1880-tól 1883-ig, mint hírlapíró

több lapnál dolgozott, majd a bírói pályára ment és 1906-ban került Temesvárra főügyésznek, amely minőségében nyugdíjazásig működött. Mint író már 1880-ban tünt fel Aranyhaju asszony című regényével. Több kötet regénye és elbeszélése jelent meg. Két színdarabja előadásra is került. Esztétikával is foglalkozott. Tagja volt az Arany János Társaságnak, amelynek felolvasó ülésén több ízben szerepelt.

1881 november 28-án született Stefan Zweig német író. Különösen életrajzregényeivel tette ismertté a nevét. Leghíresebb regényét Mária Antoinette francia királynőről írta.

— Engedélyezték a jogszlovéniai radikális párt működését. Belgrádból jelentik: A radikális párt működését újból engedélyezték. A párt mindaddig vezető szerepet játszott a belpolitikában, amíg Sándor király 1929. január 6-án be nem tiltotta valamennyi párt működését.

— Megindul a magángépkocsi forgalom Olaszországban. Rómából jelentik: December 8-án Olaszországban a magángépkocsi forgalom, melyet a háború kitörésekor leállítottak, ismét megindul. Minden gépkocsi tulajdonos havonként 30 liter benzint kap.

— Ruhát és tejet kapnak a szegény iskolásgyermek. Bucarestből jelentik: A városvezetés rendelete következtében a fővárosi elemi iskolák szegénysorsu tanulói ingyen ruhát, cipőt és tejet fognak kapni.

— Jótékony táncos teaest. Az unitárius ifjúság szombaton, december 2-án este a Magyar Házban jótékonycélu táncos teaest rendez, amelyen mindenkit szívesen lát. A zenét Joszt Géza jazz-kara szolgáltatja.

— Német vonatszerencsétlenség — 16 halottal. Bernből jelentik: A Bund című lap jelenti, hogy vasárnap reggel súlyos vonatszerencsétlenség történt Németországban. Frankfurt am Main közelében két vonat összeütközött. A szerencsétlenség során tizen meghaltak, nyolcan pedig megsebesültek.

— Módosították az írók nyugdíjintézetének törvényét. Az idén április 29-én született meg a romániai írók nyugdíjalapjának a törvénye. Most megjelent ennek a törvénynek részleges módosítása. Az új intézkedések közt szerepel, hogy a már ismert hírlap- és könyvbehozatali bélyegek összege az értékhez igazodva 50 lei-ig 1 lei, 100 lei-ig 2 lei és minden további 100 lei, vagy ennek töredéke után 1—1 lei lesz. Olyan, külföldről behozott nyomtatványoknál, amelyeket nem az importőr vesz át szétosztás végett, hanem közvetlenül a megrendelő, bélyeg helyett készpénzben rójjja le az illetéket a behozatalra jogosított cég az íróegyesület pénztáránál. Nem esnek bélyeg alá a használt könyvek a továbbeladással és általában azok, amelyek eladási ára 8 leinél kisebb. Miután az írók céhe is megalakul, a nyugdíjintézeti társág alapja az írói céhhez tartozás lesz és nem az íróegyesület tagsága, amint azt az alaptörvény előírja. Az az író, aki más nyugdíjalapból nyugdíjat kap, nem igényelhet az írók nyugdíjalapjából is nyugdíjat.

— Elettélepett a román-német házassági egyezmény. Idegen állampolgárok külföldön kötött házasságaiból eredő személyi és vagyoni jogokat, továbbá a gondnokság alá helyezési és gyámsági viszonyokat két hágai nemzetközi egyezmény szabályozta az ehhez hozzájárult országok között és pedig az 1902. június 12-iki és az 1905. július 17-iki egyezmények. Ezek eredetileg Németország és Románia között is érvényben voltak, később azonban hatályukat veszítették ebben a vonatkozásban. Az idén július 12-én Románia újra aláírta Németországgal a megegyezés a hágai egyezmény érvénybe visszahelyezése végett és a hivatalos lap utolsó száma közli román és német nyelven az erre vonatkozó nyilatkozatot és rendelet törvényt, amely ezt ratifikálja. Ennek értelmében a házassági jogra vonatkozólag Romániában a német és Németországban a román állampolgárokra saját törvényeik alkalmazandók.

— 1700 millió cigarettát rendelt Anglia. Szalonikiból jelentik: Az itteni dohánygyárak megrendelést kaptak 1700 millió darab cigarettára, amelyet 2 millió kiló dohányból állítanak elő. A cigarettákat Angliába és gyarmataira szállítják.

— Bucuresti új rendőrprefektusa. Bucurestiből jelentik: Mint már megírtuk, Gabriel Marinescu volt közrendészeti miniszter, Bucuresti rendőrprefektusa, a rendőrségnél viselt állásáról is lemondott. Helyébe a fővárosi rendőrség élére Rodrig Modreanu tábornokot, Bucuresti volt főpolgármesterhelyettesét nevezték ki.

DIANA
csuszál,
köszvényél,
rheumánál bedörzsölésre, borogatásra.

— Élelmiszerjegyek Belgiumban. Brüsszelből jelentik: A belga kormány elhatározta, hogy a már régebbi idő óta készületben tartott élelmiszerjegyeket kiosztja a lakoságnak. Egyelőre csak elővigyázatossági intézkedésről van szó és az élelmiszerjegyek hatálya nem lép érvénybe.

— Megszűnt a bélyegmentesség bűnügyekben. A bélyegtörvénynek újabb módosítását hozza a hivatalos lap 273 bis száma. Eszerint a bélyegtörvénynek a peres eljárásban beadott iratokra, bizonyítékokra, tanuk bejelentésére vonatkozó 5. szakasz, 18. § pontja ezután nemcsak polgári és kereskedelmi, hanem a büntető ügyekre is kiterjed. A sértett fél tehát, aki feljelentést ad be, tanuk idézését kéri, stb. éppoly bélyegmentes köteles, mint a polgári perben. A miniszteri indokolása avval okolja meg a törvény módosítást, hogy amikor az ügyesség nem vállalja hivatalból a vád képviselőt, vagy fenn tartását, s a sértett fél veszi át a vádat, ennek az eljárásnak az igazi tárgya nem a közkereset, hanem legtöbb esetben büntetőjogi formában a magánérdek védelme jelentkezik. Ezekben az esetekben tehát éppoly indokolt a bélyegilletékekkel való terhelés, mint a polgári perekben, hiszen a bíróságoknak óriási munkamennyiséget jelentenek az ilyen ügyek, amelyek ezen felül az esetek többségében erőszakoltak is és eredménytelenül végződnek.

Nézzé meg minden vételkötelezettség nélkül

karácsonyi játékaru kiállításunkat

Moravetz könyvkereskedés

Belváros—Józsefváros

— Házasság. Közöltük Csikós János, a Margina-Resica Művek tisztviselőjének, a temesvári magyar ifjúság tagjának, házasságkötését Nagy Janka resicai református tanítóval. A hírre azonban szedéshiba esuzzott be, amennyiben a vőlegény nevét Csikós Bélának közöltük Csikós János helyett.

— Felhívás. A Magyar Népközösség gyárvárosi tagozata szeretettel kéri a magyar társadalmat, hogy a szegénysorsu magyar tanulók felruházása céljából juttassa el hozzá nélkülözhető ruhát, de főképpen elemi iskolás gyermekeknek megfelelő cipőfelsőket. Az idejű cipőszükséglet több, mint száz pár. Az adományokat a Magyar Ház portájánál, vagy a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesületben kérjük átadni. Minden adományt Isten áldása kíséri.

fejfájás ellen Beretvás paritilla!

(—) Búcsú Gátalján. Gátalja római katedrális egyházközsége méltó keretek között ünnepelt templomi búcsúját. A plébániatemplomot a zsúfolásig megtöltötték. Vadas József ifjú, zető díszes felvonulást rendezett, amelybe minc magyaros ruhába öltözött fiatal pár vet Bappert Lajos nyugalmazott dettai kánonos Rigó Sándor gátaljai főesperes-plébános schenkó József nagyszámi és Pinter András riczföldi plébánosok, továbbá Boldis József káplán segédlete mellett főpapi nagymisét mely alatt az ünnepi szentbeszédet Mischenkó plébános tartotta. Mise közben orgonált és éneket Stifter Béla kántor vezetett. Este az Kapornyay János vendéglőjében bált rendez melynek jövedelméből ezer lei jutott az orgonavitosi alap javára.

(—) Új bírák Temesvárott. Bucurestili és szerint Stroescu Pavel aradi törvényszék a temesvári törvényszékhez helyezték és az e nácsnál fog működni tanácselnöki rangban. gescu-Valcea Alexandru lugosi törvényszék bíró temesvári törvényszék negyedik tanácsának kénévezték ki. Teodoru Emil, a szamosi tőszék második tanácsának elnökét a temesvári lőtábla ügyészévé nevezték ki. Ezenkívül Golia Simiont, az államvasutak temesvári jogügyi tályának első osztályu ügyvédjét vezető ügynevezték ki.

(—) Kéménytüz. Janculescu Eleonora gerosi Traian tér 3. számú házában az egyik lakógygyulladt. A kihívott tűzoltók eloltották a tü

Mozi

Waschneck Erich az UFA rendező gárdájának egyik legtehetségesebb tagja.

MŰSOR:

Kedd, november 28.

APOLLÓ: A pacsirta (német film).
CAPITOL: Halló, Janine (német film).
CORSO: Egy nő, aki pofonokat kap (amerikai film).
SCALA: A pacsirta (német film).

(-) **Holttest a sinek mentén.** A temesvári egészségügyi táviratlag értesítette az ügyészséget, hogy az egyik motorvonat személyzete tegnap reggel hét órakor Delta község közelében egy férfi bűntettét találta a sinek mellett. Megállapították, hogy a férfi Tóth János dertai lakossal azonos. Holttesten súlyos sérülések nyomait találták. Hatóságok megindították a nyomozást annak megállapítására, hogy mi okozta a férfi halálát.

(-) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a születő gyermekek születését jelentették be: Török György János Fieter, Glück Imre, Kotala Edit, Csiki Petru, Zmeskál Gergely.

(-) **Gyermek a gyermekért!** December harmadikán délután félöt órai kezdettel az O. S. H. munkásközösség rendezte a zsidó Iteum tornatermében a gyermek, aki elő akar adni valamit, jelezze a belépésért, mert szabad színpad lesz. Minden gyermek ajándékot kap.

(-) **Halálozások.** Meghaltak: Meskó Lajos 56 éves, Nagy Etelka született Zavolszky 28 éves, Király János 44 éves lakatos, Jáger Mária, Romána született Schmöll 59 éves, Murat Lucia született Andrejkovic 78 éves, Bartos Mária 11 éves.

(-) **Főzőkurzus.** A temesvári izraelita hitközség által rendezett ingyenes főzőkurzusra jelentkezők iródlájában elfogad.

Polverrel lenyegelte meg a lelkész a tanítót

Aldea Traian ferendiai lelkész és Nica Tiberiu haragos viszonyban éltek egymással. Az elv november 27-én a tanítót az iskola tanteremében beszélgetett egyik tanítótársával, amikor a szobába a lelkész is. Szóváltás támadt köztük és ennek keretében a lelkész felszólította a tanítót, hogy minél hamarabb helyeztesse át magát a községből. A tanító erre azt válaszolta, hogy áthelyeztetésének ügye még nem intéződött meg egyelőre a községben marad. A tanító váratlanul a lelkész revolvert rántott és lelővégyezgette a tanítót, ha sürgősen nem hagyja a szobát. Emiatt a tanítót pert indított Aldea Traian ellen, aki a temesvári törvényszék tárgyalásán védekezett, hogy csak riasztópisztoly volt nála amely egyszerű játékszer. A törvényszék bírája mondta a lelkészt, mert a fenyegetés elkövetéséért Aldea Traian három havi fogságra ítélté, de a büntetés végrehajtását három hónappal felfüggesztette.

Állatokot, mesekönyveket vásároljon addig, míg meg nem tekint a LAMBOS Libraria játékosztályát

(-) **A belvárosi plébániatemplom bucsuja.** Városunk ment végbe a belvárosi katolikus plébániatemplom bucsuja, Szent Katalin napja, a templom ünnepjének névnapjának alkalmából. Plesz József plébános plébános ünnepi misét és szentbeszédet mondott, amelyre a templom zsúfolásig megtelt hívekkel. Az ünnepi mise után az egyháztanács várnagyja és a hívek küldöttsége lakásán felkeltetés és üdvözölte Plesz plébánost. Délután szintén ünnepi ájtatosság és magyar nyelvű szentbeszéd.

(-) **A Horgony-palota gazdát cserélt.** A városi Horgony-palotát, amely a város nagyobb palotáinak egyike, az eddigi tulajdonos Prochaska Fial cég eladta nyolc millió leíért Herzog cégnek a gyárosnak.

A leomló állvány legsebesebbétől munkást

A városi villamosvasutak sporttelepén két új lakóházat építenek, a munkások költséggel új kulturaházat építenek, a városi sportcsarnoknak is fel akarnak használni. Az épület már annyira elkészült, hogy a munkások munkálatakat végzik. Tegnap délelőtt, amikor a kőművesek a nagy terem mennyezetén dolgoztak, a deszkaállvány leszakadt és maga alá temette az állványon dolgozó munkásokat. Az állványon dolgozó Farkas István tizennyolc éves kőműves és Horváth Mátyás tizennyolc éves napzámos munkás egy hatméter magasból a földre zuhantak s a fejükön szenvedtek sérüléseket. A leszakadó állványok és gerendák ezenkívül megsebesítették G. Ferenc negyvenkét éves kőművest és Nagy Miklós huszonhat éves, valamint Kelemen László tizennyolc éves napzámosokat is. A hatóságok megindították a vizsgálatot, hogy mi okozta az állvány leszakadását.

(-) **Alvasutas tolvajt fogott el a rendőrség.** A temesvári rendőrség elfogott egy férfit, akinek nevét a nyomozás érdekében nem közlik. Ez a férfi vasutasnak adta ki magát és vasutasapját is viselt. Legutóbb egy józsefvárosi aszszonytól bérelt lakást, de az első éjszakát arra használta fel, hogy összeszedte szállásadóőrnéinek ruháit és azokkal eltűnt. Mivel az a gyanu merült fel, hogy másokat is megkárosított, a rendőrség felszólítja mindazokat, akiket ilyen módon meglóptak, jelentkezzenek a rendőrség büntügyi osztályánál.

(-) **Új evangélikus lelkész Lugoson.** Klösz Alfréd lugosi evangélikus lelkész nyugalomba vonulásával megüresedett lelkészi állásra az ottani egyházközség vezetősége Graef Hellmuth dr. suceavai lelkészt választotta meg. Az új lugosi evangélikus lelkész brassói születésű. Allását már el is foglalta.

Egy nőt reumatikus fájdalmak kínozták

E nőt annyira kínozták a reuma, hogy nem tudott aludni. De járt sem tudott és annyira elvesztette önbizalmát, hogy nem remélte, hogy valaha is meggyógyul. Annai gyógyszer próbált meg eredménytelenül, hogy visszautasította a Kruschen sókat is, amikor a gyógyszer első ízben ajánlották. De miután 6 héten keresztül naponta szedte a Kruschen sókat, újra nekiláthatott háztartásának, sétálni mehetett és nem kínozták többé a reuma. A kínzó fájdalmak, amelyekből a reumatikus szenvedők az ízületekben és szövetekben lerakódott húgysavkristályoktól származnak. Kruschen olyan ásványi sókat tartalmaz, amelyek közül egyeseknek az a tulajdonságuk, hogy feloldják a húgysavkristályokat és folyadékká változtatják, amelyet a szervezetből a vese eltávolít. Más sók ösztönzik a vesét, májat és a beleket. Már az első üveg után el tűnnek a fájdalmak. Kruschen sók kaphatók a gyógyszerárakban és drogériákban, 95 leíért a nagy üveg és 60 leíért a kis üveg.

Meghosszabbították a határidőt a tartalékosok katonai helyzetének tisztázására

A nagyvezérkar — mint közöltük, — elrendelte, hogy mindazok, a tartalékos tisztek, altisztek és csapatostbeli katonák, akik 1939 március óta nem kaptak új sárga, piros, vagy fehér mozgósítási parancsot, kötelesek katonai helyzetük tisztázására az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál, községekben pedig a csendőrségnél jelentkezni. A nagyvezérkar most ki-

adta a tizennegyedik számú rendeletét, amely szerint a jelentkezési határidőt december 10-ig meghosszabbították. Ezen időpontig tehát mindazok a tartalékosok, akiknek a katonai helyzete rendezetlen, feltétlenül jelentkezzenek a hadkiegészítő parancsnokságnál, illetve a csendőrségnél.

Vereséget szenvedett a magyarországi nyilaspárt a balatonfüredi választáson
Magyarországon nagyjelentőségűnek mondják az eredményt

Budapestről jelentik: A balatonfüredi kerületben tegnap tartották meg a Darányi Kálmán halálával megüresedett mandátumra a képviselőválasztást. A kerületben összesen 17.564 szavazó van és ezek közül leszavazott 15.035 választó azaz az összes választók 85 százaléka. Megválasztották Radocsi László igazságügyi minisztert, aki 12077 szavazatot kapott, míg ellenfele, Mecsér András nyilaskeresztes jelöltre 2679 szavazat jutott.

szert Baltonfüreden az egész ország közvéleménye nyilatkozott és mondott ítéletet a magyar kormány bel- és külpolitikai irányára felett. Ez a verdit kimondotta, hogy

A budapesti lapok közül elsőnek a Mai Nap közölte a balatonfüredi választás eredményét. A lap

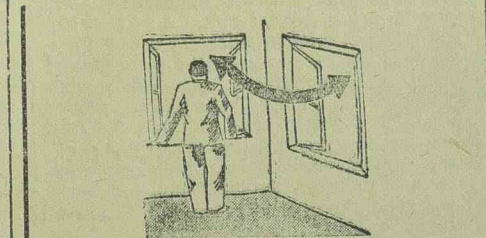
az ország közönségének túlnyomó többsége helyesli a Teleki-kormány politikáját.

Tatarescu miniszterelnök kedden este rádióbeszédet tart

Bucurestiből jelentik: Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos, kormányelnök, kedden délután fél 7 órakor rádión keresztül ismerteti a kormány munkaprogramját. A miniszterelnök beszédét három egyesített rádióállomás: Radio Bucuresti, Radio Romania és Radio Basarabia közvetítik.

Az ország valódi hangulatát fejezte ki ez a választás. A Mai Nap szerint a füredi választás azt bizonyítja, hogy a magyar nép sokkal érettebb és politikailag iskolázottabb és a nemzet érdekei iránt is érzékenyebb, mint azok a nyilaskeresztes vezérek, akik egy új szociális rendszer jelszavával felsorakoztak. A választás csúf nyilaskeresztesek értékét csak fokozza az a tény, hogy a nyilasok olyan ismert vezérükkel próbálkoztak, akinek a magyar közéletben jelentős szerepe volt valamikor és aki ma is komoly gazdasági pozíciókat tart magának elfoglalva.

Ha léghuzatba kerül...

Ez az ur léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát **CARMOL** -al, hogy elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek, vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járni.

A délben megjelent budapesti lapok is gúnyos hangon írják a nyilaskeresztesek csúfos bukásáról. Az Esti Ujság azt írja, hogy

nem a jelölt személye a kudarc oka, hanem a választók hiátszása. A magyar paraszt az orránál fogva ma már nem vezethető. Sohasem szenvedett egy ilyen elbizakodott hetyke mozgalom nagyobb vereséget, mint most. Hasonlóan ír a Pest című kormánypárti lap is. Közi a lap, hogy a nyilaskeresztes párt semmiféle költséget és fáradságot nem kímélt és a vezérek a választóknak fűt-fát ígérték.

A lap azt írja, hogy ez a vereség előreveti árnyékát a nyilasmozgalom jövőjére is. Balatonfüreden nem annyira a magyar kormánypárt, mint inkább a magyar józanság győzött. Az Esti Kurir azt írja, hogy a tömegeket ma már nem lehet becsapni. A tömegek átlátanak a szítán.

Ezt mindig a nyilasok mondták és kiderült — írja a lap, — hogy valóban nekik van igazuk, de nem úgy, ahogyan azt ők gondolták.

A nyilaspárt hivatalos lapja, a Pesti Ujság azt jelenti, hogy a párt meg fogja peticionálni a választást. (Dunapost).

(-) **Krassó és Szörény megyék új pénzügyi felügyelője.** A pénzügyminiszter Comanescu Ioan dr. oravicai, beszédes és kifizetési pénzügyigazgató Krassó és Szörény megyék pénzügyi felügyelőjévé nevezte ki. Az oravicai beszédesi és kifizetési pénzügyigazgatóság élére Boroanca Ionel eddigi helyettes igazgató került. Az új oravicai pénzügyigazgató fia Boroanca Virgil temesvári birtokosnak és unokafivére Boroanca Traian prefekturális kabinétfőnöknek.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Évente tizenkét új könyvet vásárolnak Franciaország lakói

Huszezer frankot fizetett egy francia folyóirat egy magyar író munkájáért. Párisi képek.

Párisból írják:

— Az ön vére a harmadik csoportba tartozik és kitűnően használható. Hálásan köszönjük, hogy rendelkezésre állott, — mondja szívvelyes mosollyal a Szent Antal kórház sebész-főorvosa.

Előzőleg órákig álldogáltunk Páris csatások novemberi szelében, amelyet Verlaine oly szívzorítóan énekelt meg, a kórház előtt. Mintegy négy-százán vagy ötszázán tödülünk össze, hogy megköthessük a rejtélyes vérszövetségünket azokkal, a kik a fronton vívódnak.

— Semmi fájdalmat nem fognak érezni és semmi kockázata sincs a dolognak, Mesdames — mondotta időnként a beavatottak főlényével a portás.

Ez a megnyugtató azonban hálátlan fülekre talált, mert senki sem aggodott azt illetőleg, hogy az a néhány deciliter vér, amit felajánl a honoltárára, kellemetlenséget okozhatna. Ellenben mind türelmetlenebb kifakadások hallatszóttak el a hoszsú várakozás miatt.

— En szivesen adok akár minden héten is két-három deci vért a katonáknak, de az ég szerelmére, odaég a rostélyosom! — kiáltották az asszonyok.

— Ha önök, Mesdames, fellázadnak egy rövid ácsorgás miatt, akkor mit szóljanak azok, aki hónapokig silbakolnak a lövésszárkokban, míg ellővik fellábatukat, hogy azután a hölgyek vérvétel mentésük meg az életüket? — vágott vissza az ajtónálló. Erre általános és szegyenkező esend uralkodott el a Szent Antal kórház előtt, csak a novemberi szél sodorta sziszegve tova az őszi faleveleket.

Amíg az áldozatok a lombikokhoz kerülnek, mély és meleg barátságok születnek meg. Az anyák meg feleségek, menyasszonyok meg hugok, akik kinn tudják embereiket a messzi árkokban, tele szívvel jönnek ide, a legtermészetesebb kötelesség-érzettel, hiszen az a néhány csepp vér, amelyet a minusz fok alá hűtve a harctérre küldenek, talán éppen a fiúk, vagy férjük életét menti meg.

AZ ÁGYU SZAVA ÉS AZ EGYHÁZI SZAVA.

Párisban, amely mindig a legszenvedélyesebb és legakadémikusabb nyelvészet városa volt, igazlamos csatározások játszódnak le az ágyut jelentő „canon” főnév etimológiája körül. Sokan, a kishitű kételkedő csoportjából, közös őseredetbe próbálják visszavezetni az ágyut jelentő „canon”-t a másik, kánont jelentő „canon”-nal. Ebből azután, alpári szellemeskedéssel, gondolatjátékokat formálnak az ágyu szavának meg az egyház szavának a rokonhangzásáról.

A premissza azonban, amelyre szellemeskedéseket építik, hamis. Az első „canon” ósszava ugyanis az olasz canna, ami csövet jelent és a renaissance Itáliájának fejlett fegyveriparában az ágyu megjelenésére szolgált. A másik „canon” ezzel szemben a latin canones szót valhatja őseül és a magyaros kánonnak, az egyházi törvények foglalatának felel meg. Ez a „canon” mindig valaminek a megmérésére, szabályozására, megítélésére vonatkoztat és a professzorok már azokban az ódon korszakokban is, amikor még az ágyuknak híre-hamva sem volt, ezt írták a legrosszabb diákok bizonyítványára: „Sub omni canone”.

Az egyik kánon, a szelid és emberi, tehát akkor is hallatta már szavát, amikor a másik, a véres és barbár, nem is létezett még. S hihetőleg hallani fogja a szavát akkor is, amikor a másik nem is létezik már. Illetőleg a második akkor nem fog létezni, ha majd az elsőnek a hangja hallatszik igazán.

A SZAKÁLL HALALA.

A francia katonák, ami az elmúlt világháborút illeti, szívesen viseltek dus és férfias szakállzatot. A szakáll az antik Rómában, amíg a különleges Scipio Africanus meg nem honosította a borotválkozást, a tekintély megnyilvánulása volt. Éppen így Párisban is. Ezért a fodrászok céhe mindig is a legerőteljesebbek közé tartozott s fénykorában

kományokat buktatóit meg, illetve segített hatalomra, tetszése szerint. A királypártiak, tehát a társadalmilag legelőkelőbb réteg, máig is ragaszkodik a szakállhoz. Ezt részint hagyományokból, részint kegyelethől cselekszi, visszaemlékezvén arra, hogy XVI. Lajos szajnamenti toronybörtönében, a mely egyben a siralomháza is volt, végül már nem

A férfiu dicsnek e bonyolult szórzeti lehetőségei ma már a mult emlékei közé tartoznak. A gázmaszka, amely csak csupasz bőrre simul kifogástalanul, száműzte a szakállviselést. A cimeket javarészt már régebben eltörölte a francia köztársaság. Helyettük a röt kecskeszakállak, pikáns III. Napoleonok, félelmetes körszakállak, japán kertekre emlékeztető bóbítás, bozontos, pamacsos szőrfantáziák jölettek a polgárok szociális állását. Mindez a multé már. A szakáll etikettjét elsodorta a gáz. Ez volt az első európai hierarchia, amely a nagy tragédiában összeomlott.

VÉR ÉS ARANY.

A sorozóbizottság előtt remekbe szabott, csupaizom és csupa egészség emberkolosszus áll meg. Nincs itt semmi hiba, csak az arckifejezése bamba küssé és a nyomott homlok nem ígér sok jót.

— S szokott ön olvasni is? — kérdezi a katonarvos.

— Hogyne, kérem! Regényeket...

— Akkor alkalmas!

Színház

Á kolozsvári opera bucsuelőadásai

A kolozsvári Opera együttese Hoffmann meséi, Faust és Traviata előadásával fejezte be temesvári szerepelésének sorozatát. De ezekre az előadásokra már napokkal előbb eltekelt az összes jegyek. Olyan körülmény ez, amely minden szónál ékebben szögezi le a sikert. A kolozsvári Opera vendégzereplését a teljes erkölcsi és anyagi siker jellemzi, ami annak a teljesítménynek az eredménye, amelyet ez a feladattal szembe magaslattan levő vezetést nyújtott. Rövid idő alatt is változatos műsort kaptunk, a legkitűnőbb betanulásban és a legkötelesebb rendezésben. Lelki pontossággal működött ez az óriási apparátus, amelyet Temesvárra hozni anyagilag is óriási feladat volt. A kolozsvári Opera meghozott minden áldozatot a zeneművészet ügyében, tehát megszolgált és bőségesen kiérdemelte a támogatást is, amelynek segítségével lehetővé vált, hogy Temesvárról szintén szolgálja a legmagasabb zenei kulturát. A fényes eredményt azt mutatja, hogy nem volt hiábavaló, sőt bőséges gyümölcsöket termelt a város részéről is ez az áldozat. A szakadatlanul telt házak azt bizonyítják, hogy szívügyévé vált Temesvár közönségének a legmagasabb színpadi zenei műfaj, az opera, szívügyévé lett a magasabb zenei kultúra. Már pedig ez volt a cél. Ennek a győnyörűsége eredménynek értékes tudatában az al bucsuzunk a kolozsvári Operától: a mielőbbi viszontlátásra. (Flaneur.)

Hirdessen a Déli Hírlapban

Ez a jelenet mindenütt másutt, a francia harokron tul valószínűtlen, talán meg sem eshet. Mi köze egy katonai felülvizsgálatnak a sorá honfitárs irodalmi érdeklődéséhez? Párisban azonban, ahol a könyv és az olvasás éppen olyan létező tartozéka a polgárnak, mint a puska kakacirántó mutatóujj, vagy a kifogástalan tudólebez az intellektuális mércézés természet szerű. mult évben tizenhatezer új regény, illetve életrészindarab és verseskönyv jelent meg Franciaországban. Ez a rengeteg mű 315 millió példányban hajtotta el a sajtót. Tehát a köztársaság minden lakosa (nem számítva a hat éven aluliakat), évenként átlag tizenkét új könyvet vásárol. Ez az átlagszám képet nyújthat minden átfogó, mértékeltlen és hatatlan kultúrsumjáról.

A háborús könyvpiac még dussabb, mint a kebeli. A háború első két hónapjában 3700 új könyvet dobtak piacra. Ebből a roskadozó terméskből legjelentősebb siker magyar névhez kapcsolódó Németh Andor monumentális „Metternich”-je, amelyet (kiadás előtt) folytatásokban közölt a Marine. Ez a történelmi regény Párisban drámai korddal indult útjára. A könyvet Jean Paul Desnel, a köztársaság néhai elnökének a fia alkalmalta francia viszonyokra. Az utolsó oldalakat már harctérről küldötte. Ezekkel az utolsó oldalak egyszerre érkezett Párisba egy gyászjelentés Desnel haladag halálának híre.

Ő volt az első tiszt, aki francia oldalon életét adozott a tragédiáért. Egyik kezében a kard, a másikban a még friss kézirat. Fegyver és könyv. Márzóbb szimbóltással el sem pusztulhatott volna a francia katoná...

Huszezer frankot kapott regényéért Németh Andor a Marianne-tól. A legnagyobb honorárium mit eddig folytatásos közlésért fizettek.

De mi ez a huszezer frank? A szellem győme árucikk. A milliókat nem a tehetség, hanem a fang és az ötlethezesség gyümölcsozi. Az az ír példaki piacra dobtta a „véstüdőt”, amely állítólag gáztámadás esetén lélelzik a valódi tudó helyet az, aki feltalálta a foszforeszkáló gázmaszkatár, amely elejét veszi annak, hogy az elsőtétített cákon a polgárok összelejtődjenek egymással, s a harmadik, aki kenőcsével hirdeti ellensúlyozható a hyperit bórrosszoló hatását és a többi kis agfurtak, élelmeskedők, ügyes kazárok aranyhegye gyűjtenek egybe. A temető földje is föld, sőt körebb és bujább, mint minden más humusz.

A sirokon még a leghitványabb dugványbócsodálatos mangófa sarjad.

A Vörös Kereszt javára rendezett jótékonycélu hangverseny-est nagy sikere

A temesi királyi helytartóság kereskedőit és Kereskedelmi Testületek Szövetsége kitűnő sikerült hangversenyt és jótékonycélu teastelety rendezett a volt Lloyd-palota helyiségeiben. Az estély megjelentek Marta Alexandru dr. királyi helytő, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitk Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus, Tiet Emil dr. főpolgármester, Faur Lávius miniszter igazgató, ipari vezérfelügyelő, Buteanu Nicolae egészségügyi vezérfelügyelő, Giurcaneanu Eduard redes, kereskedelmi kamarai elnök, Bese Corneli marai képviselő, a Kereskedelmi Testület Szövetségének elnöke és Temesvár közéletének, társadalmának és közzgazdasági életének előkelőségei igen számban. Az estélyi művészi hangverseny vezetője. Kőváry-Chioreanu Elza elragadó szépen játszotta el zongorán Chopin B-mol balladáját, majd a zönség sürgető tapsaira ráadással is kedveskedett Kőváry-Chioreanu Elza egészen kivételes képesítő előadónő. Tiündöklő technikája, elmélyülése, ihlettel játéka kimondottan a hangversenydobogó képesítő. Suciú Ioan hegedűművész Bruch hegedűversenyét, Scarlatescu Bagatellejét játszotta, vég Mozar egy kis művét adta elő. Nagyon örövendő hogy ezt a finom ízlésű kamaramuzsikust, mint szlistát is hallhattuk, különösen a Bruch hangverselőadásával tanuságot tett, hogy a nagy hegedű minden értékét bírja. A zongorakiséretet Dobrzensky Gabriella látta el a töle megszokott ízléssel és finomsággal. A hangverseny után tea mellé még sokáig volt együtt a nagyszámú és előkelő társaság. A háziasszony tisztjét Bese Corneline látta. Az előkészítés és rendezés fárasztó munkája Dr. gan-Körner Iosif dr., a Kereskedelmi Testületek Szövetsége vezértitkáranak érdeme, akinek fáradozásával a Vörös Kereszt Egyesület javára a legfényesebb erkölcsi és anyagi siker koronázta.

SPORTSEMÉNYEK

Váratlan eredmények

A Ripensia legyőzte a bucarestii Venus együttesét míg a CAMT súlyos vereséget szenvedett a Rapid csapatától

Az A-ligában küzdő temesvári csapatok váratlan eredményt értek el a vasárnapi bajnoki fordulóban. A Ripensia reggel nem látott lelkesedéssel és akarással harcolva vereséget mért a Venus csapatára, a szebb játékot a Venus mutatta, de a Ripensia jobban kihasználta a gólhelyzeteket és így

2:1 arányú győzelmé megérdemeltnek mondható.

Az első gól a játék huszonötödik percében esett, amikor Tánzer beadását Haas befejelte. Ebben a félidőben a Venusnak is számos gólhelyzete volt, de a csatárok nem tudták azt kihasználni. A második félidőben a Venus főlénybe került. A Ripensia védői, Dobayval az élen, hatalmas erővel küzdöttek és így a Venus sokáig nem tudott eredményt elérni. A Ripensia csatárai inkább egyéni lefutásokkal kísérleteztek. A harmincegyedik percben a balszélső leadásával Zsifkovits került gólhelyzetbe. A balösszekötő a kapu elé vitte a labdát, de éles lövését Dávid kiütötte. A labda Haas elé pattant, aki nyugodtan a hálóba továbbította. A Venus sorozatos támadásai csak a negyvenharmadik percben eredményesek, amikor Ene rugott gólt.

A győztes csapat védelme jól játszott. A legjobb csatársz ezúttal a fedezetor volt, amely Kotormány vezérletével sikeresen rombolta szét az ellenfél támadásait. A csatársor-

ban Marcu lendülete emelkedett ki. A Venus nagyszerű játékosgárdája a Ripensia ellen is szépen játszott a mezőnyben.

A csatársorból azonban hiányzott az átütő erő.

A tizenhatos vonalon a csatárok egymás elé tálták a labdát és mindegyik a másikra bízta a góllövést. Ezt a habozást nagyszerűen kihasználták a Ripensia védői és mindig idejében léptek közbe. A fedezetorban Juhász gyengén szerepelt, míg a közvetlen védelemben Negrescu nyújtotta a jobb teljesítményt.

Váratlanul érte a CAMT hiveit a csapat gyenge szereplése Bucarestben. A jó játékerőt képviselő zöld-feketék szokatlanul lanyhán játszottak és ez az oka annak, hogy

a Rapid 4:0 (3:0) arányban győzött.

Sem a védelem, sem a csatársor nem mutatta szokott játékát. A csatársor teljesen gólképtelen volt és még egy góllal sem tudott felelni a Rapid góljaira.

SPORTUL STUDENTESCO—AMTE 2:1 (1:1).

Az aradi csapat sokkal jobban játszott ellenfelénél, azonban a csatársor tehetetlensége következtében vesztesként volt kénytelen elhagyni a pályát. Ezzel szemben a diákcsoport támadásai sokkal erőteljesebbek és határozottabbak voltak, ennek tulajdonítható, hogy minimális gólaránnyal megnyerte a mérkőzést.

VICTORIA—UDR 2:2 (1:0).

A két csapat szép küzdelmet vívott és megszórtak a pontokon. Az UDR nagyszerűen megállta a helyét idegenben is. Cociuban II. a Victoriának szerezte meg a vezetést, amelyet Paourar kiegyenlített. Újból Cociuban II. juttatja vezetéshez csapatát, de ezúttal Lakatosnak sikerült kiegyenlítenie.

HERESTI URADALOM FAISKOLA

Posta: Budesti, Illov meg

Kérje az illusztrált díjtalan árjegyzéket a termékenyebb gyümölcsfákról, a legkiváló szőlővnyigékről, a legszebb virágokról más növényekről.

KARPAT FC—JUVENTUS 5:3 (2:1)

A nagybányai csapat megérdemelten nyert a Juventus elleni mérkőzését, mert erőteljesebben játszott ellenfelénél. A Juventus sem hi magát és egészen új összeállításban vette küzdelmet. Endreffy ezúttal középcsatárt szott, egészen jól. A gólokat Szőke, Lukács, Pernéky, Telegdy, illetve Prasler, Endreffy rugták.

UN. TRICOLOR GLORIA-CFR 4:1 (1:0)

Annak ellenére, hogy a legfelsőbb fell zési bizottság felfüggesztette, sőt kizárta a tii csapatot a nemzeti bajnokság A)-osztál a Gloria CFR mégis lejátszotta az Unirea-J lor elleni mérkőzését. Az obori csapat a má félidőben felülkerekedett és biztosan nyer mérkőzést. A gólokon Kovács (2), Alecu é haiescu, illetve Parkov osztozkodtak.

A nemzeti bajnokság állása:

Rapid	10	6	2	29	13	14
Venus	10	6	1	3	27	10
Ripensia	10	5	2	3	18	15
CAMT	10	5	2	3	17	19
Kárpát FC	10	5	1	4	16	15
Sp. Student.	10	3	5	2	22	17
U. Tricolor	10	4	2	4	13	17
UDR	10	2	5	3	12	16
AMTE	10	4	0	6	13	15
Victoria	10	2	3	5	9	12
Gloria CFR	10	3	1	6	11	29
Juventus	10	1	4	5	13	22

B. osztályos mérkőzések:

RGMTÉ — Olt 0:0, Törekvés — Cemen (0:1), Olimpia — Sodronyipar 6:0 (4:0), Uni tatea — Monopol elmaradt, a jövő héten ját le. Dragos Voda — FC Braila 1:1: (1:1).

Foto-Sport Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

21

Krstju figyelt, összeráncolta a homlokát, mintha e gépies mozdulat megkönnyítette volna számára a gondolkozást. Dimitrij csodálattal észlelte, hogy Miroiasa szavai mint morzsolnak szét maguk körül minden esetleges ellenállást. Krstju hogy hajlik, formálódik azzá, amivé lennie kell. Krstju nem intelligens. Testimunkás, szenvedélyes érzelmek hatása alatt áll. De ő gondolkodó, eszes és furfangos, sok mindent észrevesz. Látta már Miroiasat gyöngének is, végül mindig az történik, amit ő akar. A meggyőző erő sohasem a szavaiból származik, hanem a pusztá lényéből.

— Bogdán apó majd elmondja neked részletesen... Három nappal ezelőtt érkezett a parancs: Párisba kell utaznod.

Krstju ránézett Bogdán Dankofra, ez az agyagos sárka arc éppúgy változatlan maradt, mint mindig. Majd tekintete Dimitrij arcára tévedt, de nem látott rajta egyebet palástolatlan elszántságnál, amely a központosított kemény fegyveléssel párosult.

— Tudod már, hogy mit kell tennem? — kérdezte Miroiasától rekedten és megnyalta száraz ajkát. Miroiasa egy fejmozdulattal intett igent, az akadozó kérdésre.

— Tudom... Irigylek testvérem, hogy te lehetsz részese a feladatnak, amelytől oly sok minden függ.

Krstjunak az volt az érzése, hogy ezek a nagyon is ünnepélyes szavak túl messziről jönnek, időt kell engedni, amíg elérkeznek hozzá is. Most először történt meg, hogy az öreg Bogdán fölhagyott némaságával.

— Miroiasa nem tud semmit. Senki sem tud semmit. Párisba utazol, kész.

Határozott érdes hang, a könyörtelen öre-

gek hangja. Nem állhatta meg, hogy egy pillanatra is várakoztassa Krstjut. Mintha azt kívánta volna, hogy a végzetet magát lássa szemtől-szembe.

— Beszélj oroszul, franciául. Ismerjük az elszántságodat. Bizonyára éppen azért szemeltek ki téged. Párisba kell menned! Mesterséged változatlanul: soffór.

Fekete, kifényelt posztókabátja belső zsebébe nyúlt és Krstjunak egy útlevelet adott át. Krstju belenézett, a betűk táncoltak a szeme előtt. Alexander Jurovin — olvasta félhangosan.

Dimitrij hirtelen visszagondolt és szemében homályos öröm csillant meg. Hiszen eddig úgy volt, hogy neki kell majd azt a bizonyos tettet végrehajtani. A múlt héten Miroiasa már el is utaztatta Párisba, hogy egy fontos levelet adjon át. Megtette. Azóta szóba se került többé a dolog köztőlük. Talán valami más gondolt ki, vagy kímélni akarja őt? — homályos öröme most vad ujjongássá változott. Hiszen akkor... Minden kis részletével meglevenedett az az éjszaka, mikor Miroiasa fölegedte a szobájába és megengedte, hogy melléje feküdjön. A pillanat diadalézését azonban kétekedés váltotta fel. Várjunk csak? Ha úgy határozta, hogy őt valóban feireteszik, nincs rá szükség, akkor miért tartották vissza? Miért nem távozott el a többiekkel? Mintha Krstjunak is az ő jelenléte ötlött volna fel, hirtelen fölkapta a fejét.

— És Dimitrij?... Mit keres itt Dimitrij?

— A te és Dimitrij megbízása összefüggnek — szólott Miroiasa anélkül, hogy Dimitrijre nézett volna. — Együtt fogtok cselekedni. Te azonban hamarabb utazol el, mert egyelőre csak rád van szükség.

— Alexander Jurovin — hajtogatta zúgó fejjel Krstju, belenézett az útlevelebe és egyszerre hideg borzongás futott végig rajta: ha megtalállok halni, mint Jurovint, mint ezt a senki orosz fognak eltemetni.

Bogdán Dankof súlyos kezét érezte a

lán. — És most add ide a kezedet és ism

meg az esküdet.
— Már? — csodálkozott Krstju, hogy időt sem engednek neki az új lecke betanul

ra. Vonakodva fogadta el Bogdán Dankof és gépiesen mondta utána az eskü mi

szavát.
Valamennyien sápadtak voltak. — Éf

szabad Macedónia! — kiáltott Bogdán az

azután megcsókolta Krstjut, jobbról és bal

A rákövetkező pillanatban Krstju Miro

nedves ajkát és forró lélegzetét érezte az a

Egyedül Dimitrij nem érezte a fontosságát,

odadörzsölje arcát Krstjuéhoz.

— A parancs — szedte össze magát l

ju határozott eltökéltséggel és tekintete

nem rebbent s nem tiltakozott.
Miroiasa odalépet az ajtó mellé és k

varta a villanyt. — Indulhatunk. — Kifelé

tek. Kiinn az uccán odaadta a kulcsot Irha

nak, aki megvárta őket és félénken próbál

vasni tekintetükből. Bogdán apó kezét szor

velük és részint a csúszós járda miatt, rész

hogy újabb bizalmat kölcsönözzön maga h

Krstjura támaszkodott és vitte magával.

Dimitrij és Miroiasa szótlanul hala

egymás mellett.

Miroiasa járása megélenkül. Ugy láts

valamilyen belső meglegedettség serkent

mozgásra. Dimitrij belenyúlt a zsebébe, egy

száraz kiflit talált, egyszerre éhség fogta e

a kiflidarabot messze kidobta az ucca k

pére.

Miroiasa törte meg a csendet.

— Ne érts félre... Hogy neked is kell v

nod, magam is csak egy pár órával ezelőtt

tam meg. És én magam sem látom tisztán, h

miként kell végrejtanotok a parancsot.

majd csak Párisban tudjátok meg. Egyelőre

időzhetsz. En majd idejében értesítelek.

Dimitrij is tisztában volt, mint valam

A Chinezul-Ilsa a bajnokság második helyén

B-liga második csoportjában az utolsó bajnoki mérkőzést a Chinezul-ILSA játszotta. Meggyesen a Sparta csapatát ellen. A tessouri csapat a játék befejezése előtt két percet tartva révén érte el a mérkőzés egyetlen gólját és így 1:0 (0:0) arányban győzött. Ezzel a bajnokságban a csapat második helyére került.

A kerületi bajnokság eredményei

Kerületi bajnokság utolsó őszi mérkőzése CFR 2:0 (1:0) arányban legyőzte az adreellen Fratelia csapatát, míg a Politechnica CFR 2:2 (3:1) arányú győzelmet ért el a Kadiceen. A Fratelia a vereség ellenére is megőrizte a bajnokság élén és mint bajnok fejezte be az őszi szezont.

temesvári kerületi bajnokság állása:

Fratelia	10	5	4	1	18	11	14
CFR	10	6	1	3	22	16	13
Politechnica	10	4	4	2	26	24	12
Rapid	10	4	4	2	21	15	12
Politechnica	10	5	2	3	22	14	12
Politechnica	10	3	6	1	24	17	12
Politechnica	10	4	2	4	17	16	10
Politechnica	10	2	5	3	26	25	9
Politechnica	10	3	3	4	12	16	9
Politechnica	10	2	2	5	12	18	6
Politechnica	10	0	1	9	5	32	1

Lesz vasárnap? Nemzeti bajnokság:
 CFR — Victoria, CAMT — Ripensia, Venus — Politechnica, Juventus — Rapid FC, UDR — Politechnica, Gloria CFR — Kárpát FC. Maratoni bajnokság: Bocskai — Taxisok, Kassa — Politechnica, Törekvés — Kispeszt, Ferencváros — Politechnica, Nemzeti — Gamma FC, Szeged — Ujpest, Haladás — Szolnok.

DÉLI HIRLAP

Telefonos telefonszáma: 28-10

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

A Kispeszt megerősítette vezetőhelyét a magyar nemzeti bajnokságban

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap került sor a Kispeszt — Ferencváros rangadóra, amely az előbbi győzelmével végződött és így megerősítette vezetőhelyét a bajnokságban. Ezzel a győzelmével a Kispeszt valószínűleg meg is nyerte az őszi bajnokságot. Az Ujpestnek csak döntetlen sikerült kiharcolnia a Haladás elleni mérkőzésen. Ugyancsak döntetlenül végződött a Bocskai — Kassai AC mérkőzés is. Részletes eredmények a következők:

Kispeszt — Ferencváros 2:1 (1:1). A Kispeszt csapata megérdemelt győzelmet aratott a Ferencváros felett. Az első gólt Nemes szerezte, amelyet Gyetvay még szünet előtt kiegyenlített. Szünet után a Kispeszt erőteljesen támad és ennek eredményeképpen Nemes újabb gólt szerez.

Haladás — Ujpest 2:2 (1:0). Az Ujpest nem bírt megbirkózni a jól játszó Haladással. Kalászi a Haladást juttatta vezetéshez, míg Morócz szünet után kettőre szaporította a gólok számát. Az Ujpest támadásainak eredményeképpen Solti és Tóth kiegyenlítették.

Szeged FC — Gamma FC 4:0 (1:0). A szegedi csapat fölényes győzelmet aratott a gyári együttes ellen. Góllövők: Lukács (2) és Harangozó (2).

Szolnok — Taxisok 3:1 (1:0). A szolnoki vasutasok Kolláth és Szántó (2) góljaival győztek. A Taxisok részéről Takács II. volt eredményes.

Elektromos — Törekvés 3:1 (1:0). A Törekvés nem tudott megbirkózni a jól játszó Elektromossal. Az Elektromos részéről G. Tóth volt kétszer egymásután eredményes. Lőrinczi öngóljával növelte az ellenfél góllőnyét, míg a Törekvés részéről Palatinus volt eredményes.

Bocskai — Kassai AC 3:3 (1:0). A két csapat nagyszerű küzdelmet vívott és igazságosan megosztottak a pontokon. A Bocskai góljait Turay, Mór és Kristóf rúgták, míg a kassaiak részéről Ádám (3) volt eredményes.

Második vereségét is elszenvedte a világbajnok olasz csapat

Németország — Olaszország 5:2 (1:1)

A világbajnok olasz válogatott csapat immár második vereségét szenvedte el. Két héttel ezelőtt a svájci válogatott győzte le az olaszokat, míg most a berlini stadionban a német válogatott aratott diadalt felette. A vasárnapi eredmény meglepetést keltett. A két csapat a következő összeállításban játszott: Németország: Raftl — Janes, Fillmann — Kupfer, Sold, Kitzinger — Lehner, Hanemann, Konen, Binder, Pesser. Olaszország: Olivieri — Martki, Sardell — Genta, Batistoni, Locatelli — Neri, Sansone, Boffi, De Maria, Colaui. A vezető gólt Neri szerezte meg, amelyet még szünet előtt Binder kiegyenlített. Az olasz csapat De Maria révén ismét vezetésre tett szert és ezt újból Binder egyenliti ki. Szünet után megváltozik a játék képe, mert a németek döntő fölénybe kerülnek és mindent elsősírámmal egymásután érik el góljaikat. Negyedórai játék után Lehner és Konan növelték a németek előnyét, majd Binder 11-es büntetőből beállította a végeredményt. A meglepetés ellenére a németek megérdemelték a győzelmet. A játék mindvégig szép és izgalmas volt.

Jugoszláv bajnokság: Gradjanszky — Konkordia 7:1, Split — HASK 4:3, Hajduk — Slavia 4:2, Jugoszlávia — Slavia 0:0, Jodinstvo — Bata 2:1, ZsAK — BASK 1:0.

Különleges ülőbutorok

szakszerű készítése és mindennemű javítások

Reichardt Gyula

kárpitosnál, III., Bulevardul Carol 13. szám

... hogy Miroiasa itt Genfben valakivel beszél, aki fölöttünk áll, Bogdán apa fölött már hetekkel ezelőtt tudatában volt, hogy azért rendelték ide, hogy csak a kenyeret bírja. Azóta egyebet sem tett, csak készült. Most, hogy társat adtak melléje, könnyűnek látta a feladatot is. Hogy is ringatná magában a reményt, hogy ezúttal nem a sor? De ha Miroiasa egy kicsit akarta... Ami fájt neki, nem is a veszély tudata. Mert volna azonban, hogy Miroiasa jöelöre mondja neki: még nem kell indulnod... csak vigyázz állásba helyeztünk, addig még minden történhetik. De nem... Legalább megengedné neki, hogy letérdelhessen elébe mádhassa... Megérdemelné, hogy szeresse... hogy megjutalmazza...

Miroiasa titokzatosan suttogó hangja rezegette fel hiábavaló ábrándjaiból:

— Az ügy sokkal bonyolultabb. Demetriade stantint nehéz megközelíteni. Hetek és hónapok munkájába kerül, amíg eredményt értek el. Peju már kiépítette az állásokat. Ha már nem fogták volna le... Még szerencse, hogy Demetriade Konstantin semmit sem sejt. A rendőrség csak annyit tudott meg, hogy Peju tervezte valamit. Persze lepuftantani szerül volna. De mi azt akarjuk, hogy ép börtönmunkások és kinyomoztatók azokat, akik a gazembert mozgatják.

— Mire gondolsz, Miroiasa? — kérdezte Dimitrij, tőle telhető gyöngédséggel, mintha azt várná, hogy Miroiasaban fel fogja ébreszteni a megjutalmazás készségét.

— Valahogyan észrevétlenül kell bejutni hozzájuk —, töprengött Miroiasa, olyan távol Dimitrij sóvár kívánságától, hogy Dimitrij egyenesen megdöbbenett. — Neked is kell majd mennöd a fejedet, barátocskám! Nem áldozhatok könnyen fel az emberanyagot.

— Peju szegény nem volt eléggé elővigyázatos, vakmerő volt, mint mindig és lám...

— Igen felelte Dimitrij és most gyűlölte Miroiasát.

— Valami eszembe jutott. Talán ostobaság... De... Említettem-e neked, hogy véletlenül abban a házban vettem ki lakást, ahol a te iskolatársad lakik, Iván Basdarov?

— Említetted, de micsoda összefüggésbe akarsz hozni őt velünk?

— Semmi, semmi... Mondom, hogy ostobaság. Ez a fiú a minap a Montfleury-gyár üzleti papírosán kapott levelet. Véletlenül elhullajtotta, fölvettem, megnéztem a borítékot. Már akkor fölillant agyamban... Valóban mulatságos...

— Nem értelek.

— Persze, hogy nem értesz. Nem ismered a helyzetet.

Dimitrij vállat vont és keményen megjegyezte:

— En csak a magam dolgát ismerem.

Nehéz volt lélegzeni ebben a veszett ködben, amely mint a filoxéra ette be magát mindenüvé, halkan beszélni még nehezebb, alig hallották egymás hangját.

— Fáj a fejem, Dimitrij! — állott meg Miroiasa az uccán és végigsímitotta halántékát. — Pihenni kell most. Nem törődni semmivel. Te se törődj!

Dimitrijben forrott az indulat. Igaz, mit is törődjek vele? Csekélység. Felkap egy kézigrántót és elindul Párisba. Hülye dolog fontosságot tulajdonítani egy kis emberlénnek. De nem mondhatott egyebet:

— Igyekezzem nem törődni. Igyekezzem élni, addig is, amíg lehet. Igyekezzem fogok elhittetni magammal is, hogy szerelmem irántad sokkal előbbre való, mint az én életem gondolja.

Miroiasa anélkül, hogy ránézett volna, így szólott:

— Derék fiú vagy, Dimitrij! — Hozzásimult és testét rábillentette az övére.

Dimitrijt újra megörjítette a vágy, hogy megadásra kényszerítse ezt a makacs leányt. Birni őt, minden porcikáját. Talán így inkább kiismeri. Így remélhet valami bizonyosságot, ami most nincs meg benne. Valami értelmet, hogy miért éppen Miroiasa kezéből veszi át a parancsot? Valamit öljön meg Miroiasa is magában. A múltkor is... Úgy viselkedett, mint egy darab fa. Legalább, ha Pejut kiszoríthatná belőle. Szerellem, szívességi alapon? Még akkor is, ha bármilyen megalázó!...

Keze ügyetlenül Miroiasa melle után tapogatózott és fojtó hang kelt ki a torkán:

— Azt akarom, hogy szeress, Miroiasa! Most velem kell jönnöd... Együtt kell lennünk.

— Hideg nedvesség égett Dimitrij szemében, megborzongott. — Nem bírom ki nélküled.

— Ostobaság! — és eltolta magától.

Dimitrij újjai szégyenkezve csúsztak le róla.

— Mit nem bírsz ki, Dimitrij? — kérdezte Miroiasa metsző közönnyel.

— Hogy ne legyünk együtt...

— Ki fogod birni, — szólott keményen és védekezőleg összeállította a bundáját.

Dimitrij újra magához akarta ölelni, de Miroiasa lökött rajta. De nem a test makacs ellenállása kényszerítette az ifjút, hogy elengedje, hanem a leány hangjának szánalom nélküli hidegsége.

— Mi jogosít fel téged, hogy erőszakoskodj?... Azért, amiért egy éjszaka odaadtam magamat? Vedd tudomásul, hogy ez semmit se jelent! Vagy talán azt tekinted jogcímnek, hogy... Neveltséges, „mindenkinél”, aki az ügyet szolgálja, tálcán kínáljam magamat? — Erősen és kegyetlennek találta, amit mondott és megbánta. Dimitrij rekedten adított:

— Én nem vagyok mindenki, hallod!

— Hát akkor ne bomolj! Ha majd kedvem lesz...

(Folytatjuk.)

Érdekes új vélemények a fájdalom nélküli halálról

Mit mondanak az orvosok és hohérok a halál titkairól

A mai élet rohanó munkatempója idő előtt elnyúvi a szervezetet és emiatt különösen a szív és érrendszer betegségeinek száma emelkedik. A vérnyomásemelkedésben, betegnek 62.8 százaléka a kultúreberek közül kerül ki, mert életük örökös harcban telik el.

Erre a jelenségre és ennek orvoslására mutat rá dr. Puder Sándor, a neves orvos, új könyvében, amelynek címe: „Kikapcsolás—üzemszűnet—halál”. Azt fejtegeti a könyvben, hogy a szervezetet a zaklatott életritusból időnkint ki kell kapcsolni, az üdülést lehetővé kell tenni, mert ha ezt nem tesszük, akkor bekövetkezik a korai megbetegedés, a korai megrokkánás és az időelőtti elhalalozás.

A könyv egyik legérdekesebb része a halálról szól. A halálról, amely, mint dr. Puder Sándor kifejti, nem félelmetes és csak a kivülálló része borzalmas, de annak a számára, aki elszenvédi, tulajdonképpen nem is jelent szenvedést. Megállapítja, hogy a legtöbb elhalalozási formánál idejében előáll a jótékony öntudatlanság, amely megakadályozza, hogy a fájdalom, vagy félelem érzete öntudatunkba jusson.

TBC, RAK, SZIV.

Azt, hogy az elmulás a legtöbb esetben egyáltalán nem borzasztó, néhány halálnem példájával támasztja alá és a következőket írja:

„A tüdőgümőkóros halál, kevés kivételt nem tekintve, egyáltalán nem nevezhető borzasztónak. Ugyanigy vagyunk a szivbajosokkal is. Ha például a rákos beteg fájdalmakban szenved, az könnyűszerrel csillapítható. A szivkoszorúér-elzáródása (angina pectoris) tekintetében egy világhírű bécsi orvosnánár, Nothnagel, halálos agyán papírra vetett önmegfigyeléseivel rendelkezik. Ebből kiderül, hogy fájdalommal járó szivszorulás rohamai csak öt-hat napja voltak és feljegyzései előtt három heves szivrohamot állott ki.

VASUT, AUTÓ, REPÜLŐGÉP

A kiilerőszak által előidézett halál legtöbbször egyáltalán nem okoz rettenetes szenvedést. Az emberi logika nem akar hinn annak, hogy a testünket ért zuhanás, ütés, zuzódás, vagy a vadállatok általi marcangolás, amely jelentékeny sérülést okoz, nem jár nagy szenvedéssel, még pedig azért nem, mert az ijedelem, az idegrendszer hatalmas megrázkódtatása jótékony érzékenytlenséget vált ki. Vasuti katasztrófát túlélő súlyosan sebesültek legtöbbje elveszti eszméletét, szenvedésre nem emlékszik. Hőboruban súlyosan sérültek előadásából jólismert, hogy csak ütést éreztek, vagy vérik szivárgását veszik észre, míg a fájdalom csak később következik be. Autókarambolt, vagy repülőgépzuhánást túlélők halálfelelemlő, vagy éppen rettenetes

szenvedésről nem tudnak. Ellenben többen beszámolnak arról, hogy élettük, multjuk úgy átvillámlott rájuk, hogy szinte újból át is élték.

A kivégzésekről azt lehet mondani, hogy az elítélt a döntő pillanatban többnyire ájulásban van, tehát öntudata fel van függesztve. A félelem, az uralom és az ijedtség — ezt az állapotot különben nem lehet szavakkal kifejezni — olyan fokra hág, hogy a test csupán erőtlen, érzéstelen koloncnak számít. Brandt, a berlini hóhér azt mondja: „többnyire félholtak már, mielőtt kezemet rájuk tenném”. Ugyanezt igazolja Deibler, a közelmultban elhunyt párisi hóhér. A halálbüntetés ugyanis a bűnhődést tekintve: halálfelelemmel való büntetés.

Természetesen kivételek az öntudatukban is megrögzött gonosztevők és a nagy intelligenciájú elítéltek, akiknek öntudata az utolsó pillanatig megmarad.

AKASZTAS, VIZBEFÜLLÁS.

Az akasztásos halál tulajdonképpen a fulladásos halál egyik formája. Ellentétben a kezdeti érzésekkel, később kellemes látásokok, hallás, szaglás, ízbeli érzetek következnek be. Az akasztottakról szóló, a nemi szférába tartozó állítólagos kellemes érzések a mesék birodalmába tartoznak. A vízbefulladásról, akiket mesterséges légzéssel életre keltettek és akik e beavatkozás nélkül biztosan elpusztultak volna, jogosan feltehető, hogy náluk minden úgy megy végbe, mint a tényleg vízbefulladtaknál.

A megmenekültek egyrésze semmit sem érez, jórésze éppen kellemes érzésekre emlékezik, egyesek kellemetlen, de nem fájdalmas szeszációkról számolnak be, néhányan a mellkasában égető fájdalmas érzése támad, ami nyilván a légszöbe hatoló víz okozta heves nyálkahártyaizgalomra vezethető vissza. A legtöbb vízbefullástól megmenekültet sajtóság, nem kellemetlen képzelődés fogta el és emlékeztetik rég kieszett események teljes élességben bukkannak elő. Bizonyára ebből keletkezett az a közismert megállapítás, hogy a vízbefulló lelki szemei előtt a meghalás percei alatt villámgyorsan pereg le élete, egész multja.

Gyakorlati a szén- és világítógázal történő halálózások. Az öngyilkosok írásos önbeszámolóját sokszor közik az újságok, de fájdalomról sehol sem számolnak be, csupán főfájásról és szédülésről.

GAZ, VILLAMOSSZÉK, MÉRGEK.

A villanyzék által történő kivégzésekről hivatalból jelenlevő orvos számol be. Amint elmondja, a villanyáram által okozott halál sokkal enyhébb, mint azt hiszik. Az elítéltek az az érzése, mintha a feje tetejére hatalmas ütést mérnének és azonnal elveszti öntudatát. Olyan érzés, mintha a boxolót knockautolnák.

A mérgezőes halálnemek is különfélek. A kótikumokkal, főleg morphinnal történő öngyilkosság az orvosok kedvence halálneme. Nem egy biztható, haláléelőtti, az öntudatlanságig vezetett letes önfeljegyzéssel rendelkezünk. Ezek mind bizonyítják, hogy halálfelelemmel egyáltalán nem érnek, a közérzet egyre kellemesebb, szédülés, köhögés, majd egyre fokozódó álmoság jelentkezik, amely átvezet az öntudatlan állapotba. A stránnal végrehajtott öngyilkosság már nem ismert. Egy gyógyszerész mérgezte meg magát strychnin és végigkísérhettem a haláláig. Az egyre erősödő, rendkívüli fájdalmasnak látszó merevgörögés, kel az öntudat a halál bekövetkeztéig fennáll.

Manapság gyakran olvasunk ipari munkások és öngyilkossági szándékból előálló halálos mérgezésekről. A halál ilyenkor egy pillanat beáll és ez mai felfogásunk értelmében úgy kezd be, hogy a cyanid a nyíltvelő légzési közegének idegsejtjeiben és a többi sejtekben a légzést hirtelen felfüggeszti, másszóval belső mérgezés áll elő. Kéksavmérgezésben a szív még egy működik, bár a test többi része már elhalt.

Rádió

KEDD, NOVEMBER 28.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. Időjelzés, vizállásjelentés háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. Időjelzés, sport és egyéb közlemények. 13.10: Hangverseny folytatása. 13.35: Hanglem 14.20: Hírek. 14.30: Operarészletek hanglemről. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio România: 18: Időjelzés. 19.02: Sport és filmkritika. 18.17: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti: 19.30: Orvosi előadás. 21.25: Hírek, sport. 22.45: Hírek új nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, rend. 11: Hírek. 11.20: Egy lengyel királyi a magyar trónon. Előadás. 11.45: Divat. 1 Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglem 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.10: Asszótanácsadója. 17.45: Hírek. 18.15: Harmonikátós. 18.35: Biharnagybajomi gyékényesek. K. tités Biharnagybajomból. 19.10: Gilán Pál gatózik. 19.45: Európa magyar rendezője. 1. vasas. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonzenekar. K. működik Szabó Ilonka (ének). 21.10: K. Csoma Sándor. Hangjáték. 22.40: Hírek. 2. Táncezen. 24: Hírek idegen nyelveken. 2 Szimfónikus hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.40: Gilán Pál tárogatózik. 19: zögzadassági óra. 20: Hanglemezek. 20.30: F. cia nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: Rendnekár. 22.20: Emberek és kövek a Belváros. Előadás. 22.50: Időjárás. 22.55: Szimfónikus mezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júli. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett fárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy le. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő le. Legkisebb apróhirdetés 20. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici úti, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flander-trafik, Piata hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Büttli. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Halászok, akik a halászatot értik a mély vízből és azt vállalják, jelentkezzenek a Bohn gyárban Zsombolyán. 1499

Megbízható mosónő, szanatóriumba felvétetik. Dr. Galetariu III., Str. Doja 48. 1478

Lakás

Háromszobás lakás, csak modern, december 1-re kerestetik. Címetek „Központi fűtés” jelige alatt a kiadóba kérem. 1568

Parkettás, elegáns bútorozott szoba, fürdőszoba használattal, külön bejárattal kiadó. III. Str. Feldiora 14. 1501

Használt fürdőkádát és új típusú öntött vas kályhát keresek. IV. Muresianu ucca 10. Házfelügyelő. 1470

Adas-velet

Fa gyermekágy, matraccal, jó állapotban lévő megvételre kerestetik. Címetek ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 1567

10x15-ös fényképezőgépet Keresek Címetek árral és leírással „Fényképezőgép” jeligére a kiadóba kérek. 149

Ritka alkalom, mosómedve autóbuda. Nacional regiszterkassa, kamion emelőgép (Hebewinde) automata melleg olcsón eladó. Érdeklődni lehet Grossmann felé bőrkereskedésben. Telefon: 27—75. 150

Különféle

Fehérmentes ingatlanom — malon ház, föld — tízmillió érték, miért is örökre gondtalan megélhetést biztosítok olyan hölgynek, aki megboldogult feleségem helyett szeretné anyja lenne 8 éves kisfiának. Felvilágosást ad: Bizony Timisoara IV., Str. Vacarescu 11. Információs iroda. 146

Hirdessen a DÉLI HIRLAP-ban

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. N. C. Arad